

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

KARANLIK KIVAMI

TEK PERDELİK ÜÇ OYUN

HARUN GÜZELOĞLU

Karanlık Kıvamı

Tek Perdelik Üç Oyun

Yazılama Yayınevi: 181
Edebiyat: 21

Karanlık Kıvamı

Harun Güzeloğlu

Editör: Nevzat Evrim Önal
Düzeltili: Yaşar Uzunlar
Kapak Tasarımı: Levent Karaoğlu
Sayfa Düzeni: Umut Tuna
ISBN: 978-605-2222-06-5
Birinci Baskı: Nisan 2018

© Yazılama Yayınevi

Baskı: Mutlu Basım Yayın - Bahri Mutlu
Davutpaşa Cad. Güven İş Merkezi
C Blok No: 256 Topkapı - İSTANBUL
Tel: 0 212 577 72 08
Sertifika no: 18569

Yazılama Yayınevi Hizmetleri Ltd. Şti.
Serasker Cad. Osmancık Sokak
Betül Han 9/13 Kadıköy - İstanbul
Sertifika No: 12411
Tel: 0 216 338 52 59
iletisim@yazilama.com
www.yazilama.com

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Karanlık Kıvamı

Tek Perdelik Üç Oyun

Harun Güzeloğlu

TİYATRO

Harun Güzeloğlu: 1974 yılında doğdu. İlk, orta ve lise eğitimini Adana'da tamamladı. Tiyatroya Ankara Sanat Tiyatrosu'nun geleneksel kurslarında başladı. Yine bu kurumda oyuncu olarak bir süre çalıştı. Ankara'da dönemin Nâzım Kültürevi bünyesinde başlayıp sonra bir kumpanyaya dönüşen Değişim Atölyesi Oyuncuları'nın kurucuları arasında yer aldı. DAO çatısı altında sokak oyunları, deneysel çalışmalar, oyunlar ve atölyeler içerisinde oyuncu, yönetmen, dekoratör ve eğitmen olarak görev aldı. Bu sırada Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi'nde Tiyatro Tarihi ve Teorisi Bölümüne girdi. Ancak çok istediği halde eğitimini tamamlayamadı. Bir süre sonra Ankara Ekin Tiyatrosu kadrosuna dâhil oldu. Bu kurumda da oyuncu ve yönetmen yardımcısı olarak beş sezon çalıştı. Ankara Ekin Tiyatrosu'nun uzun Anadolu turneleri sayesinde hemen her kentin tiyatro salonunda dekor kurma ve oyun oynama şansı buldu. Özel tiyatro yapmak için Ankara'daki on iki yıllık ısrarını bırakıp İstanbul'a yerleşti. Cansu Fırıncı ile birlikte Oyun Sandalı'nı kurdu. Halen Oyun Sandalı'nda yazar, yönetmen olarak çalışıyor ve Nâzım Hikmet Kültür Merkezi tiyatro çalışmalarında görev alıyor.

Bu kitaptaki oyunların Fikir ve Sanat Eserleri Yasası'ndan ve yasalardan kaynaklanan tüm hakları eser sahibine aittir. Yayımlanan oyunların sahnelenmesi, oynanması, herhangi bir amaçla eserlerden yararlanılması ancak eser sahibinin iznine bağlıdır. Oynarlardan yararlanmak isteyen kişi, kurum ve kuruluşların yazarına ya doğrudan ya da yayınevimiz aracılığı ile başvurmaları zorunludur.

İÇİNDEKİLER

Sunuş	9
Başlarken	11
Gölge	13
Gölgeler	39
Gölgesiz	73

*Işık karanlığın sol elidir,
karanlık da ışığın sağ eli.
İkisi birdir, yaşam ve ölüm,
yan yana*
Ursula K. Le Guin

Sunuş

Tiyatro umuttur...

Tiyatro insanlık tarihinin en eski ve en saygın mesleğidir.

Şüphesiz bunca zamandır var oluşunun en temel nedenlerinden biri sınırsız yaratma özgürlüğünün şiiri olmasıdır.

Her dilden ve her kültürden çoğalıp insanlığın ortak değeri olan bir şiir.

Yazılı metin olarak ortaya çıktığı andan beri içerik ve estetik arayışları açısından, insanlığın sınıfsal konumlarını ayırt etmeksizin yol almış ve sanatsal yaratı alanlarının akıl zenginliği en yüksek yaratıcı olarak günümüze kadar taşınıp yaşamayı becerebilmiştir.

Kapitalizm adlı canavarlığın tüm toplumsal değerlerin üstüne, piyasa koşullarını dayatarak attığı kezzaba karşı, sanat ile direnmek; emeğin örgütlenip özgürleşmesi için bayrak açmaktan geçiyorsa, tiyatro bu mücadelenin neferi olmalıdır.

Aksi düşünülüp yapıldığında, ne yazılan metinlerin önemi vardır ne de birer soytarılık gösterisine dönüştürülen “oyunların.”

Güce tapınan “sanat”, sistemin çarkları içinde yok oldu, yine olacaktır.

Oysa değiştirme mücadelesinin içinde bir nefer, aşkın ve hayatın senfonisi olan sanat yarına kalandır.

Elinizde tuttuğunuz kitabın içinde bir üçleme var.

Tam da bu değiştirme mücadelesine katkı koymak için yazılmış üç tane iç içe geçmiş kısa oyun.

10 *Sunuş*

Tiyatro hayatımızın en temel sorunlarından biri olan “metin eksikliği” için yeni bir adım atmak hep alkışı hak eder.

Şimdi bu üçlemeyi sahneye taşıyıp, repliklerinin hayata katılmasını sağlamak ve ışığın altındaki sözün oyun gerçekliğinde gücünü sınamaktadır sıra.

Karanlığı aydınlatmak istiyorsak; değiştirmenin şarkısını, şiirini, resmini, heykelini, dansını, filmini ve oyununu yeniden düşünmek ve düşlediklerimizi hayata, insan aklına savurmaktan, umudu yeşertip çoğaltmaktan başka çaremiz yok.

Yalnızca bu yüzden bile, sanat korkakların işi değildir hele tiyatro hiç değildir.

Teşekkürler Harun Güzeloğlu.

Orhan Aydın

10 Şubat 2018, İstanbul

Başlarken...

'Yazmak; bir uğraşı değil, bir görevdir artık'

Bir zaman önce demiştim ki; "Tiyatroyla ilgili her şeyi yapabilirim. Oynamak, yönetmek, dekor yapmak, ışık tasarlamak... Ama yazarlık bana çok uzak görünüyor." Neden öyle düşünüyorsun sorusuna da; "Bu kadar çok iyi oyundan sonra yeni ne yazılabilir bilmiyorum. Beni aşar o iş." Demiştim. Aynı dönem tiyatro üzerine en çok konuştuğumuz, tartıştığımız dönem. Aynı dönem emperyalizmin Ortadoğu'yu yeniden şekillendirmeye başladığı dönem ve hâlâ sürüyor o vahşet. Burnumuzun dibinde üstelik... Yine aynı dönem ülkemizin başına gelen büyük felaket, büyük Ortadoğu projesinin eş başkanı, gerici bir yönetim. Belki de bu sebepten olacak ki, tartışmalarımızın sonu neredeyse hep aynı bitiyor; "Yeni metinler lazım." Çünkü dünya değişiyor, hızla değişiyor. Bu değişimin içinde ülkemize düşen pay da, "büyük" stratejistlerin elinde büyük bir altüst oluş. Ve tüm bunların içerisinde asıl konumuz olan "insan"ın değişimi. Değişimden çok, başkalaşması. Evet, durum hiç de iç açıcı görünmüyor. Durum vahim, kötü, fena... Peki, ne yapmalı?

Bu büyük sorunsalın içinden umut etmeden, mücadeleyi yükseltmeden çıkılamayacağı kesin. Neden mi? İnsanlık tarihinin en karanlık dönemlerinde bile hep biraz yıldız ışığı sızmıştır o karanlığın içine. Sonra çoğalarak yırtıp atmıştır o karanlığı... Tiyatro o yıldız ışıklarından birisidir. Öyle olmuştur, çünkü tarih boyunca iyiyi, doğruyu ve güzeli aramıştır. Böyle oluşu doğası gereğidir,

çünkü kaynağını “insan” dan alır. “İnsan” ı tartışmaya açtığınız her yerde tiyatro sanatı vardır ve belki de bu tartışmanın en önemli kaynaklarını yaratmıştır. Ve hâlâ kimi oyuncular “yıldızın parlarsın, ışığın bol olsun” dilekleri arasında çıkarlar sahneye.

Birazdan okumaya başlayacağınız tek perdelik üç oyun bu arayışların ve tartışmalarımın ilk meyvesidir. Bir görev atfıyla ortaya çıktı. Neydi o görev? Bugün “insan” ı tartışmaya açmaya yeni metinler lazımsa, yazılmalı o zaman. Denenmeli, denemekten korkmamalı. Sahnede olup biten her şey izleyene bir şeyler anlatır, aktarır. Bana göre sahne portalı ya da oyun alanı kocaman bir ağız gibidir ve oradan seslenir insanlığa. Ne diyeceğinin ilk önermesi de yazarından gelir. Sonra yönetmenin, dekor, kostüm ve ışık tasarımcılarının sözünü de oyuncuların seslerine katarak seyircisiyle birlikte çoğalır. Karanlığı yırtıp atmak için çoğalmalıdır...

Bu yazma serüveninin içerisinde ben de çoğaldım. Dostlarımın destekleri hiç eksilmedi. Okuyup kıyasıya eleştirenler en sevdiklerim arasındadır. Yoksa eksiklerimin farkına varmam hiç de kolay olmayacaktı. Bahadır Dülger, Ekin Keçeciler, Aslı Solakoğlu, Mert Fırat, Zeynep Bakır, Şebnem Köstem sağ olun, var olun... Ama üç kişiye özel olarak teşekkür etmek istiyorum. Başta Vala Thorsdotir geliyor. *Çatıdaki Yarasa* ve *Sıradan Bir Gün* oyunlarını uyarlarlarken bana tanıdığı olanaklar ve Ankara’ya kadar gelip usta bir oyuncu, yazar olarak bana verdiği önemli ipuçları için. İkinci olarak sevgili Cansu Fırıncı’ya teşekkür etmeliyim. Daha oyunlar yazılmaya başlamadan, küçücük fikir parçacıklarıyken beni sabırla dinlediği, hepsini her süreçte okuyup samimiyetle eleştirdiği ve en çok da her vazgeçme eğilimine girdiğimde, yorulduğumda beni cesaretlendirdiği için. Çok sağ ol.. Üçüncü olarak da bu dosyanın başından beri bana yeni önermeler, yeni tartışmalarla gelen ve farklı bir bakış geliştirmeme olanak sağlayan sevgili Nevzat Evrim Önal’a teşekkür ederim.

Yazmak bir görevse artık, bu daha başlangıç, yazmaya, Yazılama’ya devam diyor, iyi okumalar diliyorum.

Harun Güzeloğlu

19 Şubat 2018, İstanbul

GÖLGE

*“Her başarılı erkeğin arkasında,
kendinden vazgeçmiş bir kadın vardır.”*

Oyun / Tek Perde

Ekim 2016 – İstanbul

1. SAHNE

(SUCUKLU YUMURTA)

*Sahne karanlıkken başlayan elektrikli süpürge sesi. Süpür-
genin hortumundan çatırdayarak geçen fındık, fıstık vs ses-
leri. Işık yavaşça açılırken KADIN süpürgeyi elinden bırakır
ve plakçaların olduğu bölüme yönelir. Raftan bir plak seçer
(Ajda Pekkan – Dert Bende Derman Sende, 1972) Süpürme iş-
lemi devam ederken, şarkıya eşlik ederek başta süpürge olmak
üzere, eşyalarla dans etmeye başlar. Bir süre sonra aklına bir
şey gelmiş gibi durur. Süpürgeyi bir kenara bırakıp mutfak-
a geçer. Şarkıya eşlik etmeye devam ediyordur. Bir yandan
da tabak çanak sesleri. Salonun tam ortasında duran masaya
kahvaltılıkları dizmeye başlar. Hazırlık iki kişiliktir. Son
olarak sucuklu yumurta kokusu. Tavayı masanın ortasına
koyar. Saatine bakıp telaşla yatak odasına seğirtir. Üzerin-
de şık bir sabahlıkla geri döner. Saatine bakar. Masaya otu-
rur. Bacaklarını sallayarak bir süre bekler. Plagın son şarkı-
sı çaldığı için, şarkı ve plak bitmiş, ama KADIN nakaratları
tekrar etmektedir. Plakçaları kapatır. Saatine bakar. Şarkıyı
mırıldanmaya devam eder. Coşkusu azalmıştır. Masaya otu-
rur. Bekler. Önünde duran zeytin kâsesinden bir zeytin alıp
ağızına atar. Çekirdeği bir süre ağzında dolaştırır. Tam karşı-
sında duran ikinci kişi için doldurulmuş çay bardağının içi-
ne 'basket' atar.*

Girmezse:

KADIN – Bu sabah da gelmedi eşşo...

Girerse;

KADIN – Bu sabah da gelmedi yavşak! Bitmeyen toplantı yapmışlar.

Cep telefonu çalar. Yatak odasına yönelir. Telefonu kulağında salona döner. Telefonu kapatır.

KADIN – Toplan toplan neyi kurtaracaksa? Kıcığımın büyük gascisi. Ben olmasam götünü bile toplayamaz o. Hahahay... Olan yine sucuklu yumurtaya oldu. **(Konuşmaya devam ederken masadakilerin bir kısmını toplar. Sucuklu yumurta tavasını eline alır)** Üfff kokusunu bile sevmem, sırf adam bununla motive oluyor, güne iyi başlıyor diye... Sucuklu yumurtanın neyiyle motive olur ki insan? Nasıl olabiliyor yani? Beni çıplak gördüğünde bile öyle bir 'üffff bu ne allam' demedi ki hiç. Hele o avucunu ovuşturma hali... Ah, ne demiştik; boşa söylenmece yok! **(Sucuklu yumurtayı tekrar masaya bırakır. Salon ve yatak odası dâhil bir şey aramaya başlar)** Nereye tikiştirdim ki ben onu acaba? Daha dün gece domates, biber, patlıcan derken elimdeydi. Burada da yok. Neredesin? Nerede bu, nerede? Şeytan aldı götürdü, satamadan getirdi... Hah buldum! **(Elinde bir kayıt cihazıyla yatak odasından çıkar)** Bu tekerleme işe yarıyor mu, yoksa beni motive mi ediyor? Neyse... **(Masaya oturur, boğazını temizler. Kayıt cihazını hazırlar. Açar)** Başlık ne olsun... Başlık? Hah... Sucuklu yumurta üzerine söylev. **(Kapatır)** Belki devam ettiririm. Şöyle diyelim... **(Açar)** Sucuklu yumurta üzerine söylev, bir. **(Kapatır)** Nerede kalmıştım ki? Hay aklıma... Hah... Sucuklu yumurtayla motive olmak, ellerini ovuşturmak... **(Açar)** Evet, benim sevgili kocam sucuklu yumurtayla motive oluyor. Güne sucuklu yumurta yiyerek başladığında, her şeyin onun için çok iyi gideceğine şartlanmış bir kere. Belki de bu duruma çok iyi sucuklu yumurta yaparak ben sebep oldum. **(Kapatır)** Bu ne demek şimdi? Hemen özeleştiri. Ben sebep olmuş muşum. Kafanı toparla canım. Bu kayıtlar içsel değil, dışsal etkenler için. Evet, dışsal bir sucuklu yumurta baskısı vakası. **(Açar)** Her şeyin yolunda gideceğine,

gününün çok iyi geçeceğine inanıyor. Ama her sucukla değil. Herhangi bir sucukla olmaz! Örneğin fermente market sucuklarıyla olmaz. O sucuk yenilmek zorunda kalınmışsa, düşmana yenilmek kaçınılmaz olmuştur. Çünkü o sucuklar, katkı maddeleriyle dolu. Bizim saf ve benzersiz genlerimizi bozacak, bizi başarısızlıktan başarısızlığa ve belki de basiretsizliğe sürükleyecek, daha da kötüsü zürriyetimizi bağlayacak kökü dışarıda kimyasallarla dolu bu sucuklarla olmaz! Bu sucuklar bizi günlük savaşımıza hazırlamaz! Yüzde yüz yerli ve milli, artık ailemizden biri haline gelmiş İbrahim Usta'nın kasap sucuğu olmalı, yumurtanın da sarıları az, beyazları çok pişmeli ki, düşman kati olarak alt edilebilsin! Bu durumda; Kasap sucuğu eşittir, bazuka! Kıvamında pişmiş yumurta eşittir, mermiler! Yani? Yani, fallus! Evet yaa... Evet... Bunu daha önce neden düşünemedim. Erkekliğinin her sabah yeniden kendine hatırlatılması. Ama tavuk ya da hindi karıştırılmış olandan değil! Asla! Yüzde yüz dana! Yüzde yüz sığır! Öküz... *(Tavayı kutsal bir eşya tutuyormuş gibi alır)* İşte, kutsal savaşımızdaki güç ve özgüven kaynağımız. Hele bir de benim gibi güzel yapıyorsanız... *(Durur. Tavayı alıp mutfığa gider. Tavayı sıyrarak çöpe boşaltırken)* Sevgilim! Canımın içi... Şu an en büyük savaş varlığımızı çöpe atıyorum. Sucuğun ve yumurtaların çöpe giderken, dışarıdaki düşmanların güçleniyor. Bugün de gelmedin ve şansını kaybettin canısı... *(Salona gelir)* Artık benim sayemde ve belki de bugün de gelmediğin için, senin sayende, çöpten beslenen böcekler kazanacak bu amansız savaşı. *(Kapatır)* Galiba saçmalıyorum? Böcekler de nerden çıktı şimdi?

Böcek fikri tiksintiyle karışık bir kaşıntı yaratmıştır. Sehpa-dan aldığı sprej kolonyayla her yanını ovar. Avucundan derin bir nefes alır. Plakçalara yeni bir plak koyar. (Orhan Atasoy-Gemiler) Şarkıya eşlik ederken mutfaktan çıkarıp masaya getirdiği taze fasulyeleri ayıklamaya başlar. Kalkar televizyonun kumandasını bulur. Televizyon seyirci tarafından gelen kayıt sesle yaratılır. Kısa bir süre plakçaların ve televizyonun sesi birlikte akar. Televizyonun sesini daha iyi duyabilmek için açar. Sonra sorunu fark edip, plakçaları kapatır. Televizyonun sesi tek başına yüksek kalınca, sesini kısar.

ESRA EROL – Zahra hoş geldin. Dön bana.

ZAHRA – Hoş buldum.

ESRA EROL – Nasılsın?

ZAHRA – İyiyim, teşekkürler siz?

ESRA EROL – Ben de iyiyim. Zahra Zahra...

ZAHRA – Zahra aslında da... Yani sizin...

ESRA EROL – Hayır ben Zahra da, Zahra diyorum yani.

ZAHRA – Ha tamam.

ESRA EROL – Buyrun.

ERKAN – Hoş geldin Zahra.

ZAHRA – Hoş buldum.

ERKAN – Yolculuk nasıl geçti?

ZAHRA – İyi geçti.

ERKAN – Ee, nereden geliyorsun?

ZAHRA – Tahran’dan, İran.

ERKAN – İran’dan geliyorsun?

ZAHRA – Evet.

ERKAN – Okeyyy.

ESRA EROL – Okeyyyy... Ne...

ZAHRA – Okeyyy... Ne okeyi?

Konuşmaların başından beri fasulye ayıklamaktan başını kaldırmayan KADIN, bu ‘okey’ tekrarına takılır. Gözlerini televizyona dikip bir süre anlamsız bakar. Sonra tekrar işine döner.

ESRA EROL – Zahra biraz bana dönersen çok sevinirim.

ZAHRA – Tamam.

ERKAN – Nasılsın, iyisin?

ZAHRA – İyiyim, sen nasılsın?

ERKAN – Ben de iyiyim. Nasıl karar verdin buraya gelmeyi?

ZAHRA – Nasıl karar verdim valla bilmiyom. Birdenbire gördüm, beğendim. Annem babama söyledim geldim işte.

Kadın bu kez merakla gözlerini televizyona diker.

ERKAN – Peki bende hangi özellikleri beğendin?

KADIN – Özellik derken?

ZAHRA – Asıl, anne babana çok saygı duyuyorsun ya, öyle. Çünkü ben anne babamı çok seviyorum. Yani hem de duygusal-sın. Ben de çok duygusalım. Öyle...

ERKAN – Peki romantik misin?

ZAHRA – Çok.

ERKAN – Çok romantiksin...

KADIN – Romantizmden ne anlarsa? Bi de soruyor! Tip...

ERKAN – Duygusalsın, romantiksin... Peki, kıskanç mısın?

KADIN – Hah, sadede gel!

ZAHRA – Hayır, yani...

ERKAN – Kıskanç değilsin?

ZAHRA – Sevmiyorum pek kıskançlığı.

ERKAN – Ama ben kıskanç bi erkeğim.

ZAHRA – Eee?

KADIN – Eesi mi var kızım. İlkelim diyor yani.

ESRA EROL – Eee yani?

ERKAN – Benim istemediğim şeyleri yapar mısın?

KADIN – Hah, dökül dökül...

ZAHRA – Mesela?

ERKAN – Mesela, ne bileyim... Sana oraya gitme desem gider misin mesela. Bi yere gitme desem gider misin?

KADIN – Lavinyaaaa...

ESRA EROL – Giyme derse giyer misin?

ERKAN – Aynen...

ZAHRA – Tabii canım olur!

KADIN – Yuhhh...

ERKAN – Yaparsın?

ZAHRA – Yaparım tabii.

ESRA EROL – Hayır... Onun isteklerini kabul mü edersin?

ZAHRA – Kabul ederim tabii ki.

ESRA EROL – Ha, inatlaşmazsın.

KADIN – Veee, işlem tamam...

ZAHRA – Eşimin isteği ne olursa kabul ederim yani.

Stüdyoda alkış kıyamet, ıslıklar... KADIN sinir olmuş halde televizyonu kapatır.

KADIN – Aaaa...

Eline fasulye tepsisini alıp mutfğa doğru merasim adımlarıyla yönelir. Cenaze marşını taklit ederek:

KADIN – Na na nanam, naa nana nanammm... Daha hayatının en tatlı yemiş mevsimine başlamadan öldü zavallıcık. Hadi ben yenildim diyelim, bunlar sürekli teslim oluyor. Buna düpe-düz intihar denir.

Cep telefonu çalmaya başlar. Telefonunun melodisi Daft Punk – Get Lucky şarkısına ayarlanmıştı. Bir süre açmak istemez gibi bakar. Sonra açar.

KADIN – Alo anne! Anne! Kapandı.

Tekrar arar.

ANNE – Kızım.

KADIN – Anne mutfaktaydım yetişemedim. Efendim?

ANNE – Ne efendimi kızım? Efendim mi kaldı? Kaç gündür cevap vermiyorsun. Arıyorum, arıyorum yok!

KADIN – Üff, anne ya! Kaç gündür dediğin de, bir dün yani. Evi temizliyordum, süpürge'nin sesinden duymamışım. Sonra çıktım pazara gittim, akşam yemek, gece Cemil'in dırdırı derken unuttum geri dönmeyi.

ANNE – İyi yaptın! Çatladım merak'tan kızım. Ee, gelmiyORSUnuz da artık ne yapayım... Nerdeyse bir yıldır davet de...

KADIN – Anne gene başlama lütfen! Bak gene bir günden neler'e gittin. Cemil çok yoğun, bir atlatalım geleceğiz diyorum. Aaa, her gün, her gün!

ANNE – Tamam kızım, kızma hemen. Siz iyi olun da, nasıl olsa

görüürüz. Bak kızım iki gün sonra babanın vefatının ikinci yılı olacak. Bari o gün gelin. Birlikte gideriz gene...

KADIN – Anne tamam biliyorum. Geliriz yine. Tamam diyorum, neden anlamak istemiyorsun. Neden, sürekli beni sıkboğaz ediyorsun? Anlamıyorum artık ama!

ANNE – Bak Cemil'i de aradım gene açmadı. Bir şey yok de...

KADIN – Ya anne, ben sana arama yoğun şu aralar, açmaz açmaz demedim mi? Of anne offf! Ben ne dersem zıddını yapıyorsun. Hep bi sorgu, hep bi şüphe! Offf!

ANNE – Ne yaptım ki şimdi ben? Merak...

KADIN – Etme anne! Merak filan etme anne! Ben kapatıyorum şimdi! Ararım seni.

ANNE – Kızım...

Telefonu kapatır. Derin bir iç geçirir. Derin düşüncelere daldıkça ılık kararır.

2. SAHNE

(GERÇEĞİN ÇIPLAK HALİ)

Işık yanarken KADIN pantolonunun üzerine şık bir bluz gi-yiyordur. Belli belirsiz bir şarkı mırıldanıyor (herkesin diline dolanan cinsten, popüler herhangi bir şarkı) ve ayakkabı seç-meye çalışıyordur.

KADIN – Bir şeyi de koyduğum yerde bulabilsem. Nerede bu ayakkabı? Hah... Şeytan aldı götürdü... Şimdi hatırladım. Ben o ayakkabıyı Duru'ya verdim ya... Gerçekten de şeytan almış götür-müş. Benim tatlı şeytanım... Sormasan, istemesen kendiliğinden getirmez ki. Huyu bu, çöken bayan. Ee kızım ne giyeceksin şimdi? Bu kıyafetin altına da bunlar olmaz ki? *(Masadaki bir sandalye-ye yığılıp kalır)* Off, vazgeçtim. Çıkmıyorum.

Cep telefonunu çıkarıp rehberden bir numara bulup, arar.

KADIN – Merhabalar...

ADAM – Aleykümselam abla, buyurun.

KADIN – *(Duraksar)* Mehmet Bey?

ADAM – Memet merdivana çıktı, rafları düzeltiyo. Ben kayın-çosu olurum. Buyrun?

KADIN – Sipariş verecektim.

ADAM – Buyrun verin.

KADIN – Zeytinyağı, bir kiloluklardan...

ADAM – Bir kiloluk zeytinyağı evet?

KADIN - Şu geçenlerde aldığım açık domates salçasından ya-rım kilo...

ADAM – Geçenlerde alınan domatis salçası yarım kilo evet?

KADIN – Karabiber tane olsun. Bir paket...

ADAM – Bir paket tane karabiber evet?

KADIN – Siz benim her söylediğimi böyle tekrar mı edeceksiniz?

ADAM – Nasıl yani bacım?

KADIN – Mehmet Bey'i telefona rica edebilir miyim?

ADAM – Az evvel didim ya bacım, arkada raf diziliyor.

KADIN – (*Sessizlik*) Bana bacım demez misiniz?

ADAM – (*Sessizlik*) Peki kardeş, demem. Evet?

KADIN – (*Sessizlik*) Kardeş de pek olmadı ama neyse... Bir paket kaya tuzu...

ADAM – Kaya tuzu, bir paket evet?

KADIN – Benim söylediğimi tekrar etmeseniz olmaz mı?

ADAM – Not alıyom bayan, nasıl tekrar etmeyelim yani?

KADIN – (*Sessizlik*) Pilavlık bulgur bir paket...

ADAM – (*Sessizlik*) ... paket, evet?

KADIN – Birer kilo da domates ve köy biberi.

ADAM – (*Sessizlik*) ... domatis ...biberi evet?

KADIN – Bu kadar. Yirmi altıya on beş yazarsanız, Mehmet Bey bilir.

ADAM – Şimdi, yirmi kaç on beş?

KADIN – Altı beyefendi, yirmi altı!

ADAM – (*Sessizlik*) Ayıp de mi ya? Niye azarladın ki şimdi?

KADIN – (*Sessizlik*) ...

ADAM – Le havle... Neyse bayan, şimdi siparişe bi bakalım. Neydi, başını bi bulim neredeydi? Hah... Bir kilo zeytinyağı...

KADIN – Ne yazmışsınız odur beyefendi. İyi günler!

Telefonu sertçe kapatır. Gözlerinden alev fışkıracak kadar sinirlenmiştir. Anlaşılmayacak şekilde mırıldanmakta ve yerli yersiz gülümsemektedir. Kendi kendini yatıştırmaya çalışarak;

KADIN – Soluk al... Ver... Al... Ver... Al... Ver... Tamam,

sakinim, geçti, bitti tamam. (*Sessizlik*) Sakin... Bu gerçek işte. Bu gerçekle yüzleşmekten kaçış yok cancağazım. Gerçek? (*Kayıt cihazını alır*) Evet... Başlık ne olsun? Gerçek nedir? Çüş... Sanki laboratuvar analizi yapacağım da. Gerçek nedirmiş... Gerçeklik üzerine lakırdı. Tamam, bu oldu. (*Cihazı açar*) Gerçeklik üzerine lakırdı bir. (*Kapatır*) Bir mi? Havaya girdim galiba iyice? Ders verecek sanki haspam. (*Açar*) Gerçeklik üzerine lakırdı bir. Bana göre gerçek, çıplaktır. (*Kapatır*) Vay annem yargıya bak. Çok seksi. (*Açar*) Evet çıplaktır. Dolayısıyla çoğu kez çirkin olabilir. İnsanlar ve olaylar olarak baktığımızda, düşündüğümüzde... Yok, baktığımızda, bir insanın gerçek hali ancak ve ancak ilk doğduğu andaki kadar çıplak kaldığında anlaşılabilir. Tabii ki bu yargıyı başlangıç kabul ederek söylüyorum. Daha ilk andan itibaren üzerimize giydirilenler bize ait değildir. Önceden saptanmış kural-
ların içinde bizi yavaş yavaş oluşturacak adına kanun, farz, zevk, tarz, moda vesaire diyeceğimiz, sadece seçebildiğimiz – o da şanslıysak – bir örtü bizi kaplamaya ve gerçekliğimizi örtmeye başlamıştır. (*Kapatır*) Oha bu nasıl cümle? (*Açar*) Evet, bu örtünme, kapatma ya da giyinme biçimleri bizimle ilgili ipuçları verebilir ama bizi gerçeğe ulaşmaya çalışırken, kültürel ezberlerin yanlış yollarına saptırıp kolayca “gerçek”ten uzaklaştırabilir. (*Kapatır*) Of, vay be... Anlayana on puan, on puan, on puan... (*Açar*) Düşünsenize bizi belirleyen kıyafetlerimizden arındığımız andaki çirkinliğimizi. Hele de korseler ve kemerler çıkarılınca, pöfff... Ortada bizimle ilgili tek gerçek kalır; o da göbeklerimiz ve yanlarımız. (*Kapatır*) Ya, ben tam olarak bundan bahsetmiyordum ki. Saptım biraz galiba. (*Açar*) Toparlayacak olursak, aslında biz insanlar çıplak gerçekten pek hoşlanmayız. Hep biraz üstünü renkli kumaşlarla örtmeye, makyaj yapmaya, korselerle sıkmaya, tatlı sözlerle cilalamaya çalışırız. (*Kapatır*) Yine anlaşılmadı. Hımm... O zaman örneğin... (*Açar*) Örneğin, bu kez de bir olay üzerinden bakalım. Bir cinayet haberini düşünün. Evinizde haber kanalı açmış ve yemek yiyorsunuz. Heyecanlanır, kızar, fikir beyan eder ve sadece lokmamızı biraz ağır çiğneriz. Ya spiker detaylara, gerçek detaylara girerse? Mide bulantısı... Eminim herkes daha fazla gerçeği, dahası da çıplak gerçeği duymaya başladığında, artık duymamak için ya kulaklarını tıkayacak, ya da kanal değiştirecektir.

Yani kulak tıkamanın başka bir hali olan, uyarıcıyı yenileyecektir. Sonra, bu durumun kendisi de yine korkunç ve çıplak bir gerçeğe dönecektir. Hoşlanmadın mı? Hop tika kulakları... Acıttı mı? Hop tika kulakları... Gücüne mi gitti? Hop tika kulakları... Fazla mı kaçtı? Hop tika kulakları... Tika tika tika, tika da tika tika. Tika tika tika, tika da tika tika. (*Artık göbek atma kıvamına gelmişken durur. Cihazı kapatır*) Bravo cancağazım, kutlarım seni. Market Mehmet'in kayınçosuna kızıp nerelere geldin! (*Durur. Sessizlik. Plakçalara yönelir. Bir plak seçer Alpay – Madridli Maria. Şarkıya dans ve sözleriyle eşlik halindeyken, masadan sadece kalan kahvaltılıkları toplar. Bu sırada kapı çalar. Bir süre duymaz. Kapıya gidip elinde poşetlerle döner. Mutfığa girer. Şarkı bitiminde öfkeli sesini duyarız.*)

KADIN – Salaklık bende! Sonra arasana! Kayınçooo... Öküz kayınçooo... (*Sessizlik*) Neresinden dinlediyse artık beni? Eminim o da güne sucuklu yumurtayla başlıyordur. Muhtemelen katkılı... Aman ne saçmalıyorum ben yaa... En iyisi gidip biraz kestirmek.

Elindeki poşeti duvar dibine bir yere atıp yatak odasına geçer. Işık yavaşça karır.

3. SAHNE

(ŞEREFİ!)

Karanlıkta KADIN'ın cep telefonu çalmaya başlar. Işıklar açılırken, telefon sonuna kadar çalar. Kadın yatak odasından uyku sersemi çıkar. Telefon tekrar çalmaya başlar. Telefondaki ismi görünce heyecanlanır, boğazını temizler ve açar.

KADIN – Durucuğum canım benim, ancak duydum.

DURU – Kızım niye açmıyosun telefonu ya? Tamam, izinlisin de yani... Yoksa Cemil mi evde? Hadi ben bölmiimm... Ahahah

KADIN – Yok canım, Cemil İstanbul'da hâlâ. Mutfakta akşam yemeği için hazırlık mazırlık işleri. Duymadım ilkinde.

DURU – Ha, akşam geliyo yani?

KADIN – Belki gelir. Toplantı filan, belli olmuyor onun işleri biliyorsun.

DURU – Dün akşam iyice saçmaladı seninki kız. Böyle de dönülmez ki? İzlemişsindir tabii de, karizmayı iyice çizdirdi. Bir de parlatıp durmuyorlar mı... Ahahahaha...

KADIN – Sırf bunu söylemek için aradın değil mi?

DURU – Yok bebişim yaaa... Akşam, yani gece kızlarla bende toplaşacağız. Gelmezsin ama gene de haber vereyim dedim. Cemil gelmezse, çık gel. Konuşacak çok şey birikti.

KADIN – Bakarım bi canım. Duruma göre haber veririm sana.

DURU – Bak kızım bu sefer de ekersen valla konuşmam. Arada bir arayıp ne okuyayım diye sormasan... Neyse... Kaç zaman oldu

yahu, hep bahane hep bahane... Ahaahh...

KADIN – Cemil gelmezse söz gelirim bu sefer. Hadi haberleşiriz. Yemeğe bi bakiim ben Durucuğum.

DURU – Tamamdır. Baay... Ahahahah... (*Kapatır*)

KADIN – Nereden buluyorsa bu neşeyi, ben de istiyorum.

DURU'nun gülüşünü taklit ederek mutfağa gider, kısa sürede geri gelir ve kayıt cihazını alır. Bir süre bekler. Cihazı açar.

KADIN – Cemil ve ben on altı... Belki de on yedi. Her neyse... Bu gece de gelmeyecek gibi bir his var içimde. Oysa ne çok severdi, geceleri bir bahane uydurup bana gelmeyi. Daha aynı eve taşınmamıştık, hatta daha öpüşmemiştik bile. (*Kapatır*) Ooo bayağı eskiye gittim. (*Açar*) Bir gece, ikimizin de alkollü olduğu bir gece “seni öpebilir miyim” diye sormuştu. Ben de “Bir dene bakalım” demiştim ve gülmekten unutmuştuk öpüşmeyi. Ertesi gün sinemada o soruyu sormadı. Öptü... (*Kapatır. Mutfağa gider, elinde bir kadeh rakıyla döner. Açar*) Şerefe ilk öpücük... Hayır, şerefe boşluk... İçimde bıraktığın o koskocaman, kamyonla kitap döksen dolmayacak boşluğa içiyorum... Sonra sevişmeler, tanrının bize lütfettiği her karanlık anda, sabahı hiç özlemeden... Sonra ev bakmalar, tutmalar, perdeler, boyalar, ikinci el eşyalar... (*Kapatır*) Eşyalar, evet eşyaların şerefine... (*Açar*) Sonra ilk kavgalar. Daha çok kıskançlıktan, yani Cemil'in... Ondan hiç beklenmeyecek kıskançlık hezeyanları. Artık, ya Cemil'le ya da evde tek başınalıkla başlayan gece hayatımın ilk zamanları. Birer birer kaybolan arkadaşlarım. Sürekli kararlarımı sorgular, bana da hep kendi kararlarımı sorgulamamı öğütlerdi. Çapraz sorgu... “Onla görüşüp naapıcan? Zaten o herifi gözüm tutmadı bak. Kadınlarla erkekler dost olamaz. Dost görünür, asılır seni yorar bebeğim”... Artık Cemil'in arkadaşları benim de arkadaşlarım. Yüzünü unuttuğum ama yokluğunu hep hissettiğim arkadaşlarımın şerefine... “Bir gün büyük bir gazeteci olacağım göreceksin!” derdi, “Gerçekleri ortalığa saçıp, karanlığın arkasına saklananları tir tir titreteceğim.” Toplumsal olaylara karşı her zaman duyarlıydı ama hep uzaktan izlerdi... “Birileri izlemeli ki aktarabilsin bebeğim.” (*Kapatır*) Nasıl izleyip aktardığını daha dün gece gördük, olay anında çalışmayan Mobese Cemil, (*Açar*) Ben yağmurda dolaşmayı ve

ıslanmayı çok severdim. O hiç hoşlanmazdı yağmurun saçlarına ve tenine dokunmasından. Pencere gerisinden izlerdi. Filtre kahvesi ve sigarasını alıp saatlerce öyle bakardı. Yağmur tanelerini sayar gibiydi... **(Sessizlik)** Para sıkıntısı başlayınca bir eve iki yüksek lisans fazla geldi. Hiç tartışmadan bıraktım okulu. Onun yüksek idealleri, benim de ideallerimdi artık. Hatta işe başladığımda saçma bir mutluluk vardı içimde. "Sevgilisini okutan kahraman kadın." Ha-ha-ha... Ne kahramanlık ama? **(Kapatır, sessizlik)** Kahraman kadınların şerefine... **(Açar)** O para kazanmaya başlayınca, ben işi bırakıp yüksek lisansa devam edecektim. Söz vermişti... Sonra evlilik masrafları, taksitle balayı, sonracığıma hâlâ bitmeyen ev kredisi ve sürekli artan İstanbul'a gidiş gelişleri... Bazen gelemeyişleri. İstanbul'a içelim...

Kadehteki rakıyı bitirip mutfağa yönelirken ışıklar kararır.

4. SAHNE

(EŞYALARIN DİLİ)

Sahne aydınlanırken KADIN elindeki boş kadehe bakarak masada oturmaktadır. Çakırkeyf bir hali vardır. Herhangi bir sanat müziği şarkısı mırıldanmaktadır. Masadan başlayarak tüm eşyaları süzer bir süre.

KADIN – Her şey eskiyor, tıpkı bu masa ve sandalyeler gibi. Kuşağı, iskeleti, ağacı, boyası... Ve aynı eşyalar gibi eskiyen, silikleşen anılar. Eşyalar dile gelip bir konuşsalar keşke. İlk rakı sofrasında kimler vardı sayın masa? Popolar nasıldı sayın sandalye? O gece neler konuşuldu sayın çatal ve bıçaklar?

İlk olarak en ön sıradan erkek bir seyirciyi fark eder. Önce ürker, sonra alışmış bakışlarla arada bir dikkatlice ona bakar. Kayıt cihazını alır, açar.

KADIN – Cemil ve ben yirmi sekiz filan. Birlikte yaşamaya başladığımız evde verdiğimiz ilk davetti. İçilmiş sarhoş olunmuş ve ben Cemil'e yeniden âşık olmuştum. Böyle çakırkeyf zamanların içinde yaşayan bütün masa ahalisi, en çok ona dikkat kesilirdi. Bizimki de dünyaya bilmem kaç ışık yılı uzaktan, biz zavallılara mesajlar vermeye gelmiş Tırtıttu gezegeni sözcüsü Mistır Cemus gibi hitap ederdi. Elinden hiç düşmeyen sigarasıyla, ya şairlerden ya da yazarlardan yarım yamalak mısralar ve anılar saçardı masaya. Şimdi sigarayı bıraktı yalaka. Nasıl bu hale geldi? Yoksa hep mi böyleydi?

Kapatır. Saatin epey geçtiğini anlar. Masadan kalkarken

oturduğu sandalyeyi devirir. Gözüne takılıp duran seyirciye gider. Onu elinden tutup sahneye alır. Bu, Kadın'ın her gün alışık olduğu sanrılarından biridir. Seyirciye bu alışmış doğallıkta ama gene de temkinli davranıyordur. Misafirini oturtur. Bir plak seçer. Ayten Alpman – Ben Böyleyim çalmaya başlar. Yatak odasına geçer. Bu bölüme kadar her şeyi KADIN hiç konuşmadan halledecektir. Şarkının sonuna doğru üzerinde şık bir elbiseyle döner.

KADIN – Biraz beklettim galiba? Kusura bakmayın. Evet... Nereden başlasam? Şaşkınlığım biraz, özür dilerim. Artık alıştım sayılır aslında. Daha dün gece bu salonun ortasında pazar kuruluydu. Domates, biber, patlıcan... Düşünün yani... Siz neden buradasınız?

Bu bölümde seyirci ne yanıt verirse versin, KADIN sürekli kendi cümlelerine dönmelidir.

KADIN – Anladım... (*Kayıt cihazını açar*) Sanrı no otuz bilmem kaç. Seyirci olduğunu ve oyun izlemeye geldiğini söylüyor. Sanırım üniversitedeki oyunculuk heveslerimin bilinçaltı şeysi... Peki, nasıl bir oyunmuş bu oyun? Benim bugün yaptıklarımı anlatıyor. Bir süredir buradaydı ve ben görmedim galiba... (*Kapatır*) Siz otururken ben de yemeği pişirmeye başlayayım. Malum akşam oldu. Rahat olun lütfen, kendi eviniz gibi. Yani zaten sizin eviniz, benim evim ya... Yani benim evimdesiniz ve benimlesiniz ya... Siz aslında ben yoksam yoksunuz gibi... Amma saçmaladım... (*Mutfığa gider, bir iki tava tencere sesinden sonra çabucak geri döner.*) Vazgeçtim... Bence bu akşam da gelmeyecek. Bu yüzden de Cemil'in en sevdiği yemeği yapmayacağım. Gelirse de artık bok yesin. Ay, af edersiniz... Sinirlenince oluyor işte. Kaçıveriyor insanın ağzından, böyle manasız boklu laflar. Yine yaptım... Pişman değilim, ona bok yesin dediğim için. Küfürse küfür...

Kısa bir süre adama bakar. Sonra yavaş ve tek tek diğer seyircileri fark etmeye başlar. Korkudan çok, ihanete uğramış birinin sinir hali vardır ifadesinde. Hızlıca mutfığa gidip, elinde bir tavayla döner. Tavayı adama doğrultur.

KADIN – Ooo, bakıyorum yalnız gelmemişsiniz bey'fendiciğim. Lütfen yerinize geçer misiniz? Rica ediyorum. (*Adam yerine*

dönünce cihazı açar) Sanrı no kaç bilmiyorum. Hay benim aklıma şaşayım. Adam seyirciyim, tiyatrodayım dedi. Yalnız tiyatro mu izlenir. Bugün sanrıçıklarım tiyatro seyircisi olarak gelmişler. Bilinçaltım boku yemiş bence. Dün ikizlere takke, bugün güldürüklü temaşa... Tamam, sorun yok. Sorun yok... Üzerime dikilmiş bu kadar çok çift gözle baş edebilirim. Nasıl olsa aslında benim gözlerim bu gözler. Sizi ben yarattım bu akşam. Benim beynimin içindesiniz, biliyorum. Sorun yok... Normale devam... **(Kapatır)** Zaten şu cihazla konuşmaktan sıkıldım. Bu akşamki bilinçaltı maceranın keyfini çıkarabilirim. Sizinle, evet sizinle... **(Tekrar kendine döner. Seyirciye duyurmamak ister gibi)** Sadece sanrıların bunlar. Hepsi zihninde. Sakin ol. Rutine devam... Evet... Ya da tadını çıkar. Evet, belki de öyle yapmalıyım. **(Seyirciye döner)** Herkese merhaba. Hepiniz evime hoş geldiniz. Vallahi bir kahve filan ikram etmek isterdim, ama ooo... **(Sessizlik)** Şimdi o kadar rahat davranamıyor da insan. Bu kadar insanın önünde. **(Kendine)** Yoklar onlar zaten salak... En iyisi ben ütümü yapayım. **(Elindeki tavayı masaya bırakır. Yatak odasından ütü masasını ve ütüyü getirir. Yine odaya dönüp elinde birkaç tane paketi açılmamış gömlekle döner. Ütüyü fişe takar. Gömleği açıp ütüye başlar)** Cemil için bunlar. Yeni aldım. Gömlek tutkunu adam. Bir, kasap sucuğu; iki, gömlek; üç, İstanbul. Ütü ısınmamış ki hâlâ. N'apıyorum ben ya. **(Ütüyü gömleğin üzerinde bırakır)** Siz olunca heyecanlandım galiba. Yani siz olunca değil, sizi görünce. Bu daha doğru oldu. Aslında ne anlatıyordum ben. Sizi görmeden önce bey'fendi, ne diyordum ben? **(Cevabı almadan devam eder)** Ha, hatırladım. Rakı masasında Cemil'e yeniden âşık olmuştum ve eşyaların dili olsa da konuşsa diyordum. Eşyalar konuşsa... Siz de tanık olsanız...

Ütü, gömlektten yanık kokusu gelir gelmez kapatılmalı ve sanki hiçbir şey olmamış gibi oyuna devam edilmeli.

(Avukat olarak) Sayın masa, o gece kaç kişi vardı etrafınızda?

(Masa olarak) Ne bileyim hanımım.

(Kendisi olarak) Hanımım mı? Masa oldu antika.

(Masa olarak) Şey, yanlış hatırlamıyorsam altı kişi.

(Avukat olarak) Peki bu altı kişiyi tanıyor musunuz?

(Masa olarak) Siz ve Cemil Bey dışındakileri tanıdığım söylemez. Birer birer masadan eksildiler zaten efendim.

(Kendisi olarak) Vay annem... Şiir gibi konuştu. Cemil'in masası n'olacak...

(Avukat olarak) O geceyi kendinizce ve kısaca nasıl yorumlarsınız?

(Masa olarak) Hımm... Aslında eğlenceli bir geceydi. Ta ki Cemil Bey sarhoş olup hiç bitmeyen cümleler kurana kadar. Belli etmese de herkes sıkıldı. Ben altımda dönenlerden biliyorum bunu.

(Kadın olarak) Bak sen bak...

(Avukat olarak) Neymiş onlar?

(Masa olarak) Bir kişi sıkıntıdan tırnak etlerini yolarken, zayıf ve esmer olanın bacakları elektrik akımına kapılmış gibi sallandı durdu. Kızıl olan kız bir yandan erkek arkadaşının elini tutarken, bir yandan da Cemil Bey'in bacağına okşuyordu.

(Kadın olarak) Ne...

(Avukat olarak) Peki Cemil Bey'in tepkisi ne oldu?

(Masa olarak) Bacağını çekmedi.

(Avukat olarak) Başka sorum yok Hâkim Bey.

(Kadın olarak) Tüh sana, boşboğaz masa. Bir sırrımızı dahi saklayamadın.

(Masa olarak) Siz sordunuz ben de söyledim efendim.

(Hâkim olarak) Gereği düşünüldü. Cemil ve kızıl saçlı kız arasında olan bu münasebetin, bir kavga sebebi olması dışında, Cemil'in af diledikten sonra affedilmesine, kızıl saçlı kızla bir daha görüşülmemesine, sandalyelerin de tanıklığına gerek kalmadığına karar verildi.

KADIN – Gördüğünüz gibi eşyalar çok geveze. İyi ki sandalyeleri konuşturmadı. Yıllarca göt baskısına maruz bırakılmış zavallı sandalyeler bir konuşsa... Eşyalar "çıplak gerçekçi". Bilip de görmek ya da duymak istemediğimiz gerçekler. Neyse çok sıkıcı bunlar sizin için. Kim ister ki gerçeği? Pöhhh... Gerçek deyince aklıma Cemil'in pek bir sevdiği üst komşularım geldi. Bunlar geçen gece

apar topar terk ettiler evi. Ertesi gün evin sahibi olan adamla karışlaştığımda sağlık sorunlarından gidiyoruz filan dedi. Aynı gece evlerini polisler bastı. Sağlıksız giden bir şeyler varmış gerçekten de. Gerçek böyle bir şeydir işte. Gerçekten... Er ya da geç gömdüğünüz yerden çıkar. Benimkiler birer birer çıkıyor. Gömdüğüm her şey. Bakın hatta siz bile. Nasıl istemişsem artık oyuncu olmayı? Ve başkaları... *(Kayıt cihazını açar)* Evet gerçekler bin bilmem kaç. Neyim ben. Neyim? Kim? Kimim ben? Meşhur gazeteci Cemil Karadere'nin karısı. Adam doğru düzgün markete gitmez "Cemil Bey nasıllar. Beğenerek takip ediyoruz." Et bakalım, et kafalım... Herkes, istisnasız herkes, hatta annem bile önce Cemil'i sorar. Bu? Bu neden böyle oldu, nasıl ve ne zaman oldu? Hay sıçayım, sorularım bile gazeteci gibi olmuş! *(Sessizlik)* Nesin sen? Nesin... Neyim... Bir gölgeyim galiba ben. Işık almayan yer, ya da ışığın önündekinin, ışığı alanın şeklini alan şey. Evet, ne oldu ve nasıl olduysa, sevdiğim adamın gölgesine dönüştüm ben. Işığı ona, karanlığı bana düştü... Ben giderim o gider, arkamda tın tın eder...

Kahkahayla başlayan, sonra gittikçe içine doğru bağırان bir ağlama krizi. Ağlaması küçülürken ışıklar kararır.

5. SAHNE

(BELKİ DE DÖNMEM)

Işık açılırken KADIN da yavaşça başını kaldırır masadan. Mutfağa gider. Elinde yarım kadeh rakıyla geri döner.

KADIN – Sağlığınıza... Öyle kıskanır gibi bakmayın. Ben içinde siz de içmiş oluyorsunuz... Zamana bırakalım isterseniz. Yani ben bırakayım. Zaman zaman bıraktım ben de her şeyi zamana. Zamanla olur dedim, çözülür dedim, unutulur dedim... Zaman zaman zamanı yanlış mı yorumladık acaba? Ya da her neyse? (**Kayıt cihazını açar**) Hiç saymadığım sonuçlar hakkında söylev. Az önce bir sürü insanın, yani benim var olduklarını düşündüğüm insanların önünde ağladım. Yine ağladım. Başka final yok mu benim için merak ediyorum. Önce çenede, dudakta ya da gözlerde bir titremeyle başlayıp, öğürmekle sonuçlanan duygu durumu hali. (**Kapatır**) Bu cümleyi niye söyledim ki şimdi? (**Açar**) Neden söylendiği anlaşılamayan cümleler akademisi yüksek lisansına başlayabilirim belki de. (**Sessizlik**) Hayır, ağlamak asla sonuç olamaz, yani tek başına sonuç olarak kalamaz. Eee? Sonuç? (**Kapatır. Rakısından bir yudum alır**) Sonuç şu bebeğim. Bu gece de gelmeyecek. Gelecek olsa arardı mutlaka. (**Açar**) İşte senin payına düşen sonuç bu! Bekçilik... Gelmesi gerekip de gelmeyi beklemek. Gelesi olmayanı keşke gelseydi diye beklemek. Gelesi gelir de geliverir diye beklemek. Gelme ulan! Zaten, ne dedi giderken? Daha önce de söylemişti benzeri şeyler. Ama gelmişti... Off... Zaman... Evet zaman. Zaman en büyük cellâdıdır insanın ve tüm canlıların. Ölümüne doğru sürükler her şeyi. Durmaz, söz dinlemez,

acımaz. Akar gider... Bekleyen için öyle mi? Bilmem kaçınıcı kez...

Telefonu çalar, bir süre aranır, bulur bulmaz açar.

ANNE – İyi akşamlar kızım.

KADIN – İyi akşamlar anne.

ANNE – Cemil geldi mi kızım?

KADIN – (*Sessizlik*) Anne Cemil...

ANNE – N'oldu kızım. Bir şey mi oldu yoksa?

KADIN – Anne Cemil gelmedi hâlâ. Uzdı işleri herhalde yine. Arar o beni birazdan. Falan filan...

ANNE – Nasıl falan filan kızım? Bak benden sakladığın bir şey yok değil mi?

KADIN – Anne kötü bir şey olsa mutlaka duyardın zaten. Hem ne saklayacağım ki senden? Ben ne saklayabilirim ki? Gelse ne olur, gelme ne olur?

ANNE – Kızım nasıl sözler o sözler. İnsan hiç kocası için öyle der mi?

KADIN – Anne kapatalım lütfen, bak vallahi canım burnumda hiç bu Cemil muhabbetini çekemeyeceğim.

ANNE – Gene ne diklik yaptıysan artık...

KADIN – Anne kapattım ben...

Telefonu öfkeyle kapattıktan sonra rakısından bir yudum daha alıp derin bir "oh" çeker. Salonda gezinip derin derin soluk alıp vermeye ve az sonra ringe çıkacak boksör gibi davranmaya başlar. Bu sırada dışarıdan gök gürültüsü duyulur.

KADIN – Yine damatçığına ne diklik yapmışmışım? Ah anne ah... Hepimizi sizin gibi anneler kandırdı. Aman kocandır, aman odur, aman şudur... Aman bi dur. Dur dur dur... Dır dır dır... İşbirlikçi anneler! Kesinlikle işbirlikçiler, damatlarından rüşvet bile alıyor olabilirler... Yani en azından benim annem kesin alıyor. Eee... Evet sonuç? Ben yalnızca böyle saçma sapan konuşmayı becerebiliyorum. Sonuç bu işte! Ne demişti sana giderken? (**Durur, olduğu yerde kalır bir süre**) Daha önce de söylemişti öyle şeyler... Cemil bu, ağzı laf yapıyor ya... Konuşur işte yerli yersiz. (**Masaya oturup, kayıt cihazını açar**) Evet. Sonuç deyip duruyorum kaç

gündür, ne günü, haftalardır kendi kendime. İnanmalısın artık. İnan lütfen, Cemil... Offf... Her şey, artık onun ağzı var dili yok gölgesi gibi yaşamaya başladıktan sonra oldu. Benim, iş ve evle devam eden rutin hayatım bir yanda, Cemil'in sürekli değişen, enerjik ve ihtiras dolu hayatı öbür yanda. Bizimkisi doğal seleksiyon aslında. *(Sessizlik)* Eee, sonuç? Evet sonuç... Yani, sonuçta artık ben de bir şey yapmalıyım. Ne yapmalıyım bilmiyorum, ama bir şeyler yapmam gerektiği kesin artık. *(Rakı kadehini kaldırır. Bu son yudumudur)* Sonucu olmayan sonuçların şerefine... Yani hiçbir şeye... Hayır yani ben de bunu çok sordum kendime. Ben nerede yanlış yapıyorum diye. Sonra baktım, bize dair bütün soruları sadece ben soruyorum. Hem kendime, hem de Cemil'e. Önce Cemil'e sormayı bıraktım, sonra da kendime. Eee, sonuç? *(Bakışlarını seyircide gezdirir bir süre)* Belki bu yüzden buradalar. Sonucu görmek için. *(Sessizlik. Yükselerek)* Evet! Tabii ya... Sonuç sorusu bu kez sonuçlanmalı artık! Artık bu manasız bekleyiştten kurtulmalı. Sonuç son olmalı. Nasıl yapmalıyım? *(Sessizlik)* Tamam, sonuç bekleyişin sonu olmalı...

Cep telefonunu alıp bir arama yapar. Birkaç kez daha gök gürlür. İnceden salona dolan yağmur sesine kulak kesilir. San-ki yağmuru koklar gibi derin bir nefes alır. Yüzünde cesur bir gülümseme.

KADIN – Alo, alo anne.

ANNE – Efendim kızım?

KADIN – Cemil...

ANNE – Geldi mi? N'oldu kızım, kötü bir şey mi?

KADIN – Anne Cemil artık gelmeyecek.

ANNE – Nasıl yani gel...

KADIN – Anne dur kesme de dinle. Anne... Anne Cemil evi terk etti... Nerdeyse bir yıl oldu. Yani aslında tam tamına 363 gün... Ohhh be! Senin o yavşak damadın beni terk etti! Evet, tam bir yıl oldu. Giderken de sadece "Belki de dönmem" dedi. Sadece bunu dedi. Belki dönmem. Belki de dönerim... Korkak bok! Neyse anne yarın akşam sana geldiğimde konuşuruz. Haydi, ararım ben seni. *(Annesinin ağlama sesi gelir)* Anne ağlama şimdi. Yarın ben

gelince ağlarsın. Haydi çüsss...

Bir arama daha yapar.

KADIN – Duru?

DURU – Ahahah... Aaa, geliyor musun kız yoksa? Demek ki Cemil gelmedi? Ahahah... Süper...

KADIN – Cemil artık gelmeyecek Durucuğum. Bir yıl oldu evi terk edeli.

DURU – (*Sessizlik*) Kızım ne diyosun sen? Senin de mi kafan güzel? Kaç zamandır, yok şöyle yok böyle... Yalan mı söyledin yani durmadan... Oha... Canım benimmm... Hemen çıkıp buraya geliyorsun. Hiç itiraz istemiyorum. Hemen çıkmalısın o evden canımın içi... Bak daha...

KADIN – Ya dur telefonda konuşmayalım şimdi. On dakikaya oradayım. Her şeyi anlatacağım. Haydi, geliyorum ben birazdan.

DURU – Çabuk gel, çok merak ettim şimdi...

"Evet, çabuk, çabuk" diye tekrar ederek, yanına alması gerekenleri toplarlar. Çantasını alır, elbisesinin altına bir ayakkabı uydurur, tekrar yatak odasına dönüp telefonunun şarj aletini alır, çantaya koyar. Tekrar yatak odasına gidip bir pardösü ile döner. Birkaç kez daha gök gürlemesi duyulur. Tam bu sırada elektrikler de kesilir. Karanlıkta küçük neşeli bir kahkaha duyulur. Birkaç küçük eşya devrilir. Yine küçük neşeli bir kahkaha duyulur. Elinde irice ve yanan bir mumla mutfaktan çıkar. Masaya oturur ve kayıt cihazını eline alıp konuşmaya başlar.

KADIN – Evet... Sonuç sorusunun sonuna geldik. Cemil, bu kayıtları bir gün dinler misin bilmiyorum... Bak dışarıda yağmur sesi var duyuyor musun? En sevdiğim... Yaprakları toprağa kavuşturan sonbahar yağmuru bu... Sokağa çıkma arzusu yaratan huzurlu bir serinlik... Bak ne diyeceğim sana... Beni aslında terk ettiğin gün, terk ettiğini anlamamıştım. Ya da inanmamıştım. İnanmak istememişim, belki de... Hâlâ ne saçmalıyorum ben ya... Cemil, şunu bilmeni isterim ki... Sen bir bok kafalısın! Yo, hatta boksun! Sana...

Telefonunun alarmı çalar. Çantasındaki bir kutudan bir ilaç çıkarır. Bir süre öylece ilaca bakar.

KADIN – Artık sana ihtiyacım yok sayın dengeleyici. (*Ilacı tekrar çantasına koyar*) Bu gece dengeleme beni... Beni dengeleme! Şu an yaptığım şeyi dengelemek ve kimseye hesap vermek istemiyorum. Sana gelince Cemil... Üff, ne halin varsa gör! (*Kapıdan çıkmaya yönelir, durup geri gelir. Gök gürlemeleri duyulur*) En çok neye seviniyorum biliyor musun Cemil? Artık sucuklu yumurta pişirmeyeceğim! (*Tekrar kapıya yönelir, durup geri gelir. Seyirciye*) Siz de benimle gelin isterdim, ama siz zaten zihnimdeydiniz ve sonuç için buradaydınız. Sonuç, işte bu! Hem belki bir gün yine geri gelirsiniz. Kim bilir? (*Tekrar kapıya yönelir, durup geri gelir*) Bu gelmeyişlerinde yeni dostlar edindim Cemil. Hem de kadim, sıkı dostlar... Bu sonun sonucunu onlardan birinin cümleleriyle bitireceğim

Yağmur şiddetini arttırır. Şiir bitene kadar mum ışığının yansımasıyla fark ettiği gölgesiyle, önce dertleşir gibi yüzleşir, sonra tatlı bir devinim yaratır.

yeniden merhaba diyeceğim güneşe
 gövdemden akan ırmaklara
 uzayıp giden düşüncelerime benzeyen bulutlara
 bahçemde benimle birlikte kurak mevsimlerden geçen
 akkavakların badireli büyümesine
 gece tarlalarının kokusunu
 bana armağan getiren
 karga sürülerine
 yaşlanmış halim olan ve
 aynada yaşayan anneme
 yinelenen şehvetimin
 yanıp tutuşan derinliklerini
 yemyeşil tanelerle doldurduğu
 yeryüzüne
 yeniden merhaba diyeceğim
 geliyorum, geliyorum, geliyorum
 yer altı kokularının uzantısı saçlarımla
 karanlığın kıvamlı tecrübesi gözlerimle

duvarın öte yanından kopardığım çalılarla
geliyorum, geliyorum, geliyorum
ve eşik aşkla doluyor
ve ben eşikte onlara, sevenlere
ve henüz orada
aşk dolu eşikte durmakta olan
küçük kıza
yeniden merhaba diyeceğim

(Furuğ FERRUHZAD)

Cihazı kapatır, mumu üfleyerek söndürür, cep telefonunun ışığının yardımıyla kapıya yönelir, kapıyı kapar, karanlık ve müzik. Sahne aralarında ve finalde kullanılacak müzik Pilli Bebek – Bak olabilir...

SON

GÖLGELER

“Her muzaffer komutanın arkasında, isimsiz sayılar vardır.”

Oyun / Tek Perde

Ağustos 2012 - İstanbul

1. SAHNE

İki genç adam, patlamayla yıkılmış bir duvarın üzerine kargalar gibi tünemiş oturmaktalar. Vakit, uzun ve yorucu geçtiği belli olan bir gecenin sabahı. İkisi de tedirgin. İki düşman. Birbirine güvenmeyen ama birlikte soluk almaya mecbur kalmış iki kaçak. Sabah güneşinden yansıyan gölgeleri sahne boyunca uzanmaktadır. Bir süre güneşi karşılayan kuşlar gibi devinirler.

1. ADAM – İkimiz birden fazla geldik bu duvara. Baksana salanıyor sanki. (*İnerler.*)

1. ADAM yere oturup sırtını duvara yaslar. Cebinden çıkardığı küçük bir deftere bir şeyler çizmeye başlar. 2. ADAM önce merakla bakar, sonra sağ kulise doğru uzaklaşır. Bir süre sonra fermuarını çekiştirerek geri döner. Esner, gerinir... Duvarın diğer tarafına yaslanıp bir süre uzaklara bakar. Sonra ilgiyle dönüp 1. ADAM'ın çizdiği resme bakarak...

2. ADAM – Bayağı bize benziyor. (*Resim - 9*) Çok güzel olmuş... Aynı, gece korktuğumdaki gibi çizmişsin! Böyle görünce daha...

1. ADAM – Daha, ne?

2. ADAM – Daha korkunç... Olayın içindeyken çok anlamıyorsun. Ama böyle görünce daha zor. Boğazımda bir bıçak...

1. ADAM – Boğaz kesme meraklısı değilim. Olsam savaştan kaçmazdım. Daha hiç kimseyi öldürmek zorunda kalmadım neyse ki. Sen? Sen birilerini öldürdün mü?

2. ADAM – Yok... Çok şükür.

1. ADAM – Peki, bıçağım boğazındayken neden o kadar korkmuştun? Ölüm yaklaşınca günahları için af dilemeye vakti kalmamış suçlular böyle acı acı yalvarırlar.

2. ADAM – Savaşın ortasındayız, boğazında bir bıçak... Sen korkmaz mıydın?

1. ADAM – Korkardım tabii ki. Ama bağışlanmak için senin kadar da yalvarmazdım. Günahsızlar ölmekten daha az korkarlar. Ya da hiç!

2. ADAM – Günahsız mı? Günahsız kimse var mı şu fani dünyada? (*Sessizlik*) Hem insan günahlarından pişmansa, af diliyorsa niye zavallı olsun? Bağışlanmayı dilemek erdemdir... Cesaret ister... Sığınmaktır.

1. ADAM – (*Defteri sertçe kapatıp cebine koyar*) Oh ne âlâ! Önce öldür, sonra da af dile. Siz değil misiniz, Allah'ın verdiği canı ancak Allah alır diyen!

2. ADAM – Savaş bu... Ya ölürsün ya da öldürürsün.

1. ADAM – Ben de hep buna benzer zırvalarla büyüdüm. Şimdiye inanmıyorum hiçbirine.

2. ADAM – Tövbe de!

1. ADAM – Bizim tövbemiz aynı makama iletilmiyor unuttun mu? (*Sessizlik*) Doğru söyle, öldürdün mü birilerini?

2. ADAM – Öldürmedim!

1. ADAM – Ama öldürebilirsin?

2. ADAM – Kader.

1. ADAM – (*Sessizlik*) Kader? Öldürebilir misin, öldüremez misin?

2. ADAM – Korkmuşsan? Mecbur kalırsan? (*Susar*)

1. ADAM – Öyle bir şey yok. İnsan yeter ki birini öldürebilecek kadar akıldan ve vicdandan yoksun kalsın, her zaman bir sebep bulabilir kendine.

2. ADAM – Nasıl?

1. ADAM – Yani, savaşmak için hep yeni sebepler bulunur. Bu uydurulmuş sebepler inananların aklını ve vicdanını köreltir.

Artık tek bir şey düşünür. İntikam ya da zafer!

2. ADAM – Sebepler?

1. ADAM – Ya kendinde olmayanı almaktır, ya da kin ve korku... Kimi zaman tanrının buyruğudur, kimi zaman da onun adına konuşanların. Adına da kader derler, olur biter.

2. ADAM – Madem bu kadar çok şey biliyorsun, sen niye savaştasın?

1. ADAM – Sebep bazen de... Neyse ne! Önemli olan bu savaşa neden başladığımız değil, neden kaçtığımız. (*Sessizlik*) Evli misin? (2. ADAM *sadece evet anlamında başını sallar*) Ben değilim. Çocukların var mı?

2. ADAM – Yok, olmadı... (*Sessizlik*) Bize kısmet değilmiş. (*Uzaklardan alışıldık bomba sesleri. Sessizlik*) Bir günahımız vardı demek ki.

1. ADAM – İyi ki olmamış. Bu cehennemin ortasında her doğum, yeni bir ağıta dönüşür. Ölmeden önce de acı ve pişmanlıktan başka ne kalırdı ki gözlerinde?

2. ADAM – Öyle deme. Allah'ın takdiri... O her şeyi bilendir. Bana evlat vermediyse vardır bir sebebi. (*Söylediklerinin etkisini tartar gibi* 1. ADAM'a bakar. *Sessizlik*)

1. ADAM – (*Gülerek*) Ya ne diyeyim ki ben sana şimdi? Tedavi olmayı denemediniz mi? Doktora filan gitmediniz mi?

2. ADAM – (*Biraz bozulmuş*) Vermesi sonsuz olan vermediyse, doktor ne yapacak? Doktor, tövbe haşa, Allah'tan iyi mi bilecek? (*Sessizlik*) Hem ben biliyorum niye olmadığını...

1. ADAM – Niyeymiş?

2. ADAM – Takdiri ilahi dedim ya işte. Daha ötesini düşünmek insanın aklını bulandırır.

1. ADAM – Sen dedin ya şimdi, sebebini biliyorum diye!

2. ADAM – Günahımın cezasını çekiyorum. Onu biliyorum. Ben... (*Susar*)

1. ADAM – E, sen?

2. ADAM – Niye sürekli benden konuşuyoruz. Gecedен beridir, sen şöyle, siz böyle... (*Sessizlik*) Sen neden evlenmedin?

1. ADAM – Takdiri ilahi! (*Bir süre susar*) Ne oldu bak, cümle-ye böyle başlayınca anlatacak bir şey kalmıyor.

2. ADAM – Tövbe tövbe...

1. ADAM – Ben savaş başlamadan önce yurt dışında yüksek lisanstaydım... Üniversiteyi bitirdikten sonra kaçmak kurtulmak istedim buralardan. Babam çok kızdı. Ben de vazgeçmiş gibi yaptım bir süre. O, benden burada kalıp, iyi bir işe başlayıp, aile kurmamı bekliyordu. Hoşuna gidiyordu benim yaptıklarım-la övünmek. "Bundan sonra evlerinizi mühendis oğlum yapacak. Başkasına gidenle bozuşuruz ha!" Ağzı kulaklarında gezerdi ben yanındayken... Bir gün ben gidiyorum dedim, bütün kararlılığım-la söyledim. Başıma gelebilecekleri göze alarak söyledim. Nereye demesine bile fırsat vermedim. Aklımda kurduğum cümleler, birden bire yatağında sıkışmış su gibi, babamın yüzüne saçılarak ağzımdan dökülüyordu. Dinledi. Hiç kesmedi sözümü. Sonra da tek kelime dahi etmedi. Ta ki bu lanet savaş yüzünden her şeyi bırakıp buraya dönene kadar... (*Çok uzaklardan kısa süreli makineli tüfek sesleri. Sessizlik*)

2. ADAM – Kısmet değilmiş.

1. ADAM – (*2. ADAM'ın bu yorumuna kızmıştır. Belli etmemeye çalışır*) Sevgilim orada kaldı. Geldiğimden bu yana hiç görüşemedik... Belki de evlenirdim onunla... Ben de severim çocukları... (*Sessizlik*) Neden, diye sormaya başladım buraya gelince. Neden? Bu akılsızlık neden? Akşam gezmelerimiz, bayramlarımız, bakışmalarımız bu kadar yakınken... Neden? (*Sessizlik*) Aslında hep farklıydık... Ama hep birlikte yaşayıp gidiyorduk... Kısmet değil miymiş yoksa ha! Siz başlattınız değil mi lan? Neden hı? Neden? (*Öfkeyle 2. ADAM'ı silkelemeye başlar*) Bok mu vardı ha! Neyi paylaşamadınız? Önce siz başlattınız değil mi? Neden? Bana her şeyi anlattılar. Önce siz başlattınız! Söyle! Söyleseneee!

2. ADAM – (*1. ADAM'ın sarsmalarından kurtulmaya ve onu sakinleştirmeye çalışarak*) Dur! Dur yapma! Ben savaştan kaçtım. Artık bizim savaşımız değil! Sakin ol! (*Sessizlik*) İstiyorsan biraz uyu ha? Dün gecedен beri ayaktayız. Nöbetleşe uyuyalım biraz, ne dersin? (*Sessizlik*) Bana güvenmiyor musun? (*Sessizlik*) Ben nöbet tutarım. Sen de ben uyurken beklersin. Bak, artık

kaderdaşız. Bir sebebi var bu karşılaşmanın. Bir hikmet var bu buluşmada. Canlarımız artık birbirimize emanet. Emanete hıyanet en büyük günahıdır.

1. ADAM – (Sessizlik) Bu ülke de emanetti... Peki... Dediğin gibi olsun. Ne kaybederim ki? Artık birer ölüyüz zaten. Ha şimdi, ha sonra... *(Sırt üstü uzanır. Gökyüzüne bakarak derin bir soluk alır. Sessizlik)* Biliyor musun, birer gölgeyiz biz. Doymak bilmeyenlerin birer gölgesiyiz. Ölsem ne ki? Savaşı kazanan ya da kaybeden kralların yanında senin adın geçer mi? Kimsin sen? Ben kimim? Kimin umurunda? Sen... Ben... Öldükten sonra televizyonlarda anons edilen birer sayıyız sadece. Beş, on, yüz, yüz bin... Bizim adımız bu kadar işte. Ölüncü, artık annelerimiz bile arkamızdan ağlayamıyor. Gözyaşı bitti... Tükendi. Yası bile tutulamayanlar, yaşamış sayılmazlar. Adı bile anılmayanlar. Unutulanlar. Biz hiçliğin içinde birer gölgeyiz sadece. *(Sessizlik)* E, anlatmayacak mısın şu günahını?

2. ADAM – (1. ADAM'ın söylediklerini anlamaya çalışarak derin düşüncelere dalmıştır. Sessizlik) Hı?

1. ADAM – Artık anlatsana... Şu, çocuksuz kalmana sebep olan günahını.

2. ADAM – (Sessizlik) Ninem biz küçükken bir masal anlatırdı. Bu masal kaderimmiş meğerse... *(Sessizlik)* Ninemin çevresine dizilir, en az ayda bir kere dinlediğimiz bu masalı anlatmasını beklerdik. Hep biraz değiştirerek anlatırdı... Biz sıkılmayalım diye... *(Sessizlik, masalı ninesi gibi heyecanla ve özenerek anlatmaya başlar)* Çok eski zamanlarda, bizim ülkemizin de olduğu bu uçsuz bucaksız topraklarda yaşayan, kavimlerin en büyüğü ve en güçlüsünün bir kralı vardı. Ne kadar istese de çocuğu olmuyordu. Bu kralın bir de keşiş dedikleri bir hazinedarı vardı. Onun da çocuktan yana kısmeti kapalıydı.

1. ADAM – Masalı aynı dönemde sen de yaşamışsın gibi anlatıyorsun.

2. ADAM – Nasıl?

1. ADAM – Neyse, boş ver...

2. ADAM – Ninemden nasıl ezber ettiysem öyle anlatıyorum.

Ne oldu ki?

1. ADAM – Sen devam et. Aldırma bana...

2. ADAM – Ne diyordum... Hah! Çocuktan yana kısmetleri yoktu... Sonra bir gün kudret elmasını duydular. Her kim ki bu elmadan yerse, çocuk büyütebilirmiş rahminde. Bunu duyunca başladılar kudret elmasını aramaya. Gel zaman git zaman kralın ve keşişin karısı kudret elmasını buldu ve ortadan ikiye bölüşüp yedi. Ne zaman ki çocukları olursa birbirleriyle evlendirmeye söz verdiler. Fakat keşiş, karısının verdiği bu söze razı değildi. Bir zaman sonra kralın bir oğlu, keşişin de bir kızı oldu. Keşiş razı gelmediğinden kızını aldı ve uzak diyarlara göç etti. Kader bu ya, oğlan yıllar sonra karşılaştığı bu kıza âşık oldu. Kız da oğlana tutulmasını mı? Bunu anlayan keşiş kızını tekrar kaçırdı. Keşiş ve kızı kaçır, bizim âşık oğlan kovalar. Bu büyük aşka tanık olanlar, âşıkların birleşmesi için ne yapıp ne edip keşişi ikna etti. Ama keşiş kızının evlenmek uğruna bir de din değiştirdiğini duyunca çok öfkelen-di. Düğün için kızına makas değmedik, iğne dikmedik büyülü bir elbise gönderdi. Kız, güle benzedi allar içinde, serviye döndü dallar içinde. Kıza el ile değil, gül ile bile dokunmaya kıyamayan oğlan, elbisenin düğmelerini usulca çözmeye başladı. Amma ve lakin düğmeler büyülüydü. Bir taraftan çözülürken diğer taraftan ilikleniyordu. Oğlan öyle bir "ah" çekti ki yetmiş iki bin tüyünün dibi birden sızladı. Ah üstüne bir ah daha çekince, üç yüz altmış altı damarına birden ateş yayıldı, ağzından alevler çıkmaya başladı. Oğlan bu alevle yandı kül oldu. Kız beyninden vurulmuşa dönüp, sıрма saçlarını süpürge ederek külleri toplamaya çalıştı. "Her ateş söner de aşk ateşi sönmezmiş" ya, küller içindeki bir kıvılcımdan kız da tutuştu. Kızcağız da alevlerden bir dal olup, döne döne yandı kül oldu. Kızla oğlanın elleri değil ama külleri kavuştu. **(1. ADAM'ın varlığını unutmuş gibi)** Ben de lisede okurken bir kıza âşık olmuştum. Evlerimiz birbirine yakın sayılırdı. Her zaman görürdüm. Kıza önceleri içim kıpırdamazdı. Ama bir gün, hiç ummadığım bir gün çarpıldım. Ondan başka şey düşünemez oldum. Gizlice takip ederdim. Okuldan eve, evden okula... Başka okullardaydık. Bir gün benim takip ettiğimi anlamıştı. Birden ardına dönüp beni yakaladı. Sonra da güldü gitti. Korkmaya başlamıştım.

“Aşk kör, karanlık bir kuyu gibidir” derdi ninem. “Bir içine düşmeye gör. Sen çıkmak için çırpındıkça, o seni çamuruna çeker boğar iyice. Bu sebeptendir ki, aşk şeytanın tuzağıdır”. Ben de işte o tuzağın içinde çırpınıyordum. İmkânsızdı, birleşmemizin hiç yolu yoktu biliyordum. Ama yine de...

1. ADAM'a döner. O çoktan uyumuştur bile. Bir süre 1. ADAM'ı izler. Sonra rahat bir yere sırtını yaslayıp etrafına kulak kesilir. Çok uzaklardan belli belirsiz köpek sesleri duyulur. İçi ürperir. Gözlerindeki korku artmıştır sanki. Mırıldanarak belli belirsiz bir türkü tutturur.

2. SAHNE

2. ADAM yorgunluğuna yenik düşmüş ve uyumuştur. Biz onun rüyasındayız şimdi... 1. ADAM bıçağını 2. ADAM'ın boğazına dayamış konuşmaktadır. Öfke ve korku savaşıyor...

1. ADAM – Hadi lan... Son duanı et! Seni sabaha kadar bekleyecek değilim! Katil! (Çok uzaklardan başlayan ama git gide yaklaşan bir bebek ağlaması sesi)

2. ADAM – Ne olursun yapma! Ben kimseyi öldürmedim... Babam zorladı beni. Bu savaşa katılmayanlara cehennem azaplarının en büyüğü verilecek dedi. (Bebek sesi doruktayken birden bire kaybolur)

1. ADAM – Artık bu yalanı daha fazla dinlemek istemiyorum! Hadi söyle! Sen katilsin! Öyle değil mi? Hadi söyle! İlk anda anlamıştım senin bir katil olduğunu! İtiraf et! (Uzaklardan bir kadın ağıtı duyulur. Ağıtın sesi ve tonundaki acı gitgide artar)

2. ADAM – Yemin ediyorum isteyerek öldürmedim! (Ağıt sesi doruktayken birdenbire kaybolur) Kazaydı! Kaza, anlıyor musun? Kazaydı! Kazaaaa! (2. ADAM'ın son sözüyle birlikte rüyadan çıkmaktayız. Vakit neredeyse akşam olmuştur. 1. ADAM'ın bıçağı hâlâ 2. ADAM'ın boğazındadır)

1. ADAM – (Sesini değiştirerek) Hadi lan! Son duanı et! Siz kimsiniz? Ne işiniz var burada?

2. ADAM – (Rüyanın etkisinden çıkmaya çalışarak) Ne? Ne oluyor? Sen de kimsin? Arkadaşım nerede?

1. ADAM – Arkadaşının ruhuna son bir dua et istersen. Neyse

ki şanslıymış... Uykusunda öldürdüm onu. Çok acı çekmemiştir. Onu bırak da şimdi, kendi haline bak sen. Artık son duanı edecek misin? Seni sabaha kadar bekleyecek değilim!

2. ADAM – (Önce ağlamaklı, sonra daha cesur) Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abduhü ve rasûlühü... (1. ADAM kahkaha atarak 2. ADAM'dan uzaklaşır. 1. ADAM neye uğradığını şaşırmış halde bir süre öylece kalır. Kendine geldikten sonra öfkeyle 1. ADAM'a saldırır. Sonra ikisi birlikte gülmeye başlarlar)

1. ADAM – Ödün bokuna karıştı değil mi? **(Güler)** Hadi itiraf et! Gerçekten çok korktun değil mi? **(Güler)**

2. ADAM – Valla çok korktum. Ecelim geldi bitti bu iş, buraya kadarmış dedim. **(Güler)**

1. ADAM – (Bıçağı uzatarak) Al senin olsun... İkidir boğazına dayanıyor. Çok yakınlaştınız...

2. ADAM – (Şaşkın) Ama...

1. ADAM – Hadi nazlanma... Güzel bıçak değil mi?

2. ADAM – (Bıçağı alır) Valla öyle... Öyleyse sen de benim bıçağımı al. **(Bıçağını uzatır)** Köyde yapıldı. İyi bıçaktır.

1. ADAM – (Bıçağı beğenmiştir) Teşekkür ederim. Saklayacağım.

2. ADAM – Ben de. **(Sessizlik)** Kusura bakma uyuyakalmışım valla.

1. ADAM – Şaka bir yana da, nöbette de uyunmaz ki? Bir de sana canımızı emanet ettik. Ya gerçekten yakalansaydık?

2. ADAM – (Çocuk gibi utanarak) Kusuruma bakma... Haklısın. Ben de çok yorulmuşum herhalde. Dayanamadım...

1. ADAM – Neyse, boş ver. Gerçekten şanslıymışız.

2. ADAM – Ya, verilmiş sadakamız varmış.

1. ADAM – Benim yok... Yani ben kimseye sadaka vermedim ki. **(Tepkisini ölçmek için 2. ADAM'a bakarak ve biraz da kinayeli söylemiştir. 2. ADAM söyleyecek bir şeyler arar. Tam cümleye girecekken)** Neyse, boş ver. Seni kızdırmak için söyledim. Rüyanda sayıklayıp duruyordun. Birkaç kere kaza dedin durdun. Ne

kazasıymış bu?

2. ADAM – Rüya işte... Hayrolsun...

1. ADAM – (*Sessizlik*) Kalan son sigaran vardı ya, onu şimdi mi içsek? Ne dersin?

2. ADAM – Bence biraz daha sabrederim. Bu duvarın ardında daha kaç gün kalacağız Allah bilir.

1. ADAM – Doğru, haklısın. En doğru zamanda yakmak lazım. (*Sessizlik*) Dün gece, hani isimlerimizi öğrenmeyelim daha iyi demiştin ya... İstiyorsan, tanışabiliriz?

2. ADAM – Sen söylediklerinde haklıydın İsimlerimizi bilsek daha iyi olur... Gerçekten. Nasıl söylemiştin... (*Hatırlamaya çalışarak*) İsimlerimizi bilirsek bağlanırsınız... Kural budur. İsmi bilinmeyenden korkulur ve... Ve hep uzak kalınır. Bizim isimlerimiz yok. İki kaçak. Sadece, sahibinden kaçmış iki gölge. Satranç tahtasındaki iki eksik piyonuz biz. Sen ve ben... Sen ve ben yeterli. Hem nasıl böyle çok şey biliyor, hem de şiir gibi konuşuyorsun? Vallahi şaşıyorum.

1. ADAM – Aforizma.

2. ADAM – Afo... rizma... Ne manaya geliyor?

1. ADAM – Bildiğimiz şeyleri bildiğimizi bilmek ve bilmediklerimizi bilmediğimizi bilmek gerçek bilgidir, gibi.

2. ADAM – (*Anlamaya çalışarak*) Bildiklerimi biliyorum, bilmediklerimi bilmiyorum... Eee, bunda bilmeyecek ne var?

1. ADAM – Yani, bilginin sonsuz olduğu ve sürekli öğrenmek zorunda olunduğunun bilinmesi... "Eğer gerçeği gerçekten bilmek istiyorsan yaşamında bir kez olsun bütün şeyler hakkında şüphe et." Descartes.

2. ADAM – (*Bir süre cümleyi düşünür*) Hâşâ!

1. ADAM – Ne hâşâ?

2. ADAM – Sümme hâşâ! Bak, kafamı karıştırma! (*Sessizlik*) Senin neye inandığını bilmiyorum. Ama ben imanımdan şüphe etmem. Beni daha fazla günaha sokma.

1. ADAM – (*Yumuşatmaya çalışarak*) Tamam, nasıl istersen öyle olsun. Ama sen merak ettin, ben de açıkladım. Aforizmalar bizdeki vecizelere benzer. Hani, 'cahile söz anlatmak, görmeyene

renk tarifi gibidir” gibi...

2. ADAM – (Alınmış) Tamam. Ben cahilim. Okuyamadım. Ama hep iyi bir insan olmaya çalıştım.

1. ADAM – (Neşelendirmeye çalışarak) Yok yahu senin için söylemedim. Bildiğin bir örnek olsun diye. Tamam, bitti. Anlaştık? Konu değiştiriyorum. Hani, bu gün ben uyumadan önce anlatıyordun ya... Kudret elmasını bulmuşlardı... Devam etsene... Masalla başlayınca beni uyuttun tabii.

2. ADAM – (Sessizlik. Aynı cesareti bulamamıştır) Sonra anlatsam?

1. ADAM – Tamam, sen bilirsin. Bir şeyler anlat ama.

2. ADAM – Ne anlatayım bilemedim. Sen anlat. Sen daha çok şey biliyorsun.

1. ADAM – Ben anlatınca da bilgiçlik taslamış gibi görünüyorum. Benim alışkanlığım işte... Hep böyle büyük büyük laflar ediyorum. **(Sessizlik)** Babam, ben daha küçükken çok severdi bu huyumu. “Şu oğlanın ettiği laflara bakın hele, büyümüş de küçülmüş sanki” diyerek övünürdü... Ben büyüdükçe laflarım da büyüdü. Fazla gelmeye başladı babama. Sonra da, “Sus! Sen bilirsin zaten her şeyi. Daha dün benim belimden çıktın. Şimdi de kalkmış bana akıl veriyorsun! Kes!” **(Güler)** Ya, böyle işte...

2. ADAM – Sen gene iyiymişsin... Biz babama hiç cevap veremezdik ki. Sadece babama da değil, bütün büyüklerimize. Öyle ağızlarının içine bakar dinlerdik. **(Sessizlik)** Hani sen şimdi resim çiziyorsun ya... Ben de okuldayken resim çizmeye meraklandıydım. Bir resmimi öğretmenim çok beğenmişti. Evdekilere de göstereyim dedim. Hani, öğretmen beğendi ya... Ben de o heyecanla eve götürdüm resmi. Önce anneme gösterdim, şöyle bir baktı. Bir taraftan en küçük kardeşimi emziriyor, bir büyüğünü de ayağında sallayıp uyutmaya çalışıyor. “Hı, suret değil mi bu? İyi” dedi. **(Sessizlik)** Çantamı atıp, babamın eskici dükkânına doğru yürüdüm. Hevesim kırılmıştı. Demek ki babama benzetemedim, annem bile tanımadıysa... Varır varmaz babama resmi uzattım. Şöyle bir baktı. Bir de uzaklaştırıp baktı. Sonra, kulağımı parmaklarının arasına mengene gibi alıp, “Suret yapmak günahtır, sen

bilmiyor musun? Demek ki o kısmı anlatmamışsın sana. Neyse ki, tatbik ederek öğrenmiş oldun. Al şimdi bu resmi besmele çekerek yırt. Sonra da git şu ağacın altına göm. Bir daha da sakın suret çizme. Hâşâ sen kimsin ki bir de suretin suretini yaparsın. Hadi şimdi tövbe et. Bu dediklerimi de asla unutma!" (*Sessizlik*) İşte böyle... Bir daha da resim çizmedim. Resim öğretmenim sebebini hiç bilemedi, kazaya bağladı bir daha çizmeyişimi. O gün çalışırken, sağ işaret parmağımı bile isteye babamın salladığı çekicin altına soktum. Kimse de sol elinle çiz ya da yaz demedi.

1. ADAM – (*Uzaklardan güçlü bir patlama sesi. Sessizlik*)
Ooo, amma dertliymişiz biz de be! Neyse, bak aklıma ne geldi. Şöyle duvara rahat bir şekilde yaslansana.

2. ADAM – Niye?

1. ADAM – Resmini yapacağım, yani suretini çezeceğim.

2. ADAM – Olmaz...

1. ADAM – Sen çizmeyeceksin ki. Ben çezeceğim.

2. ADAM – Gerçekten...

1. ADAM – Yahu sana yasak, bana yasak değil ki.

2. ADAM – Aslında sana da yasak. Neyse... Herkesin günahı kendine. Nasıl durayım?

1. ADAM – (*Defterini çıkartır. Çizmeye başlar. Resim - 10*)
Biraz yana dön. Yo, diğer tarafa. Tamam. Bir süre kımıldamaman gerekiyor. Rahat mısın? (*Sessizlik*) Konuşabilirsin sorun yok, sadece çok kımıldama.

2. ADAM – Rahatım.

1. ADAM – Evet, güzel... Resim yapmak iyi geliyor bana. Dinleniyorum. Özellikle buraya geldikten sonra, daha çok istedim galiba çizmeyi.

2. ADAM – Bu harabeliğin neyini çizersin geldi ki?

1. ADAM – Harabeye dönse de bizim... Bilmiyorum işte, bu defter ve kalemi bana askeri eğitimde anlatılanları not almam için vermişlerdi. Bir de baktım ki, ben not almak yerine çiziyorum. Böyle işte...

2. ADAM – Ne kadar sürer?

1. ADAM – Ne o, hemen sıkıldın mı? Sabır sizin inancınızda başta gelir. Yanlış mı biliyorum?

2. ADAM – Bak sataşacaksan... (*Duruşunu bozar*)

1. ADAM – Öfkeyle kalkan da zararlı mı oturuyordu? Yahu şaka yapıyorum... Hadi bozma duruşunu da çabuk bitsin.

2. ADAM – Tamam... Ama sen de sataşmayacaksın.

1. ADAM – Söz! (*Sessizlik*) Bunu sana hediye etmek istiyorum.

2. ADAM – Gerçekten? Sağ ol...

1. ADAM – Savaş bittikten sonra ne yapacaksın?

2. ADAM – Bu savaş bitmez gibi.

1. ADAM – Neden?

2. ADAM – Düşman belli değil ki... Hem herkes dost, hem de herkes düşman. Allah'ın her günü yeni bir şey.

1. ADAM – Her şey bir gün biter. Bu savaş da bitecek. Neye mal olduğunu da bitince anlayacak herkes.

2. ADAM – Bana kalırsa herkes şimdiden anladı. Ama, kinden kimsenin gözü görmüyor.

1. ADAM – (*Sessizlik*) İşte bitiyor... (*Sayfayı yırtıp 1. ADAM'a uzatır.*) Al bakalım. Nasıl, beğendin mi?

2. ADAM – (*Heyecanlı*) Vallahi ne diyeyim. Çok güzel olmuş. Çok benzemiş. (*Uzaklaştırarak*) Şöyle uzağa tutunca daha çok benziyor. Elin de hızlı...

1. ADAM – Karakalem işte... Beğenmene sevindim. (*Sessizlik*) Biraz eğlenceli şeyler konuşsak ya? Yok mu şöyle komik anılar filan?

2. ADAM – İki kaçak... Yakalanırsak kesin öleceğiz. Komik anı mı? (*Resmi özenle iç cebine koyar*)

1. ADAM – Evet... “İnsan gülebildiği kadar insandır.” Molière.

2. ADAM – Hah, aklıma geldi. “Her ağlamanın elbet bir gülmesi vardır.” Ninem.

1. ADAM – (*Kahkahayı patlatır*) Anonim yani?

2. ADAM – (*Anlamamış*) Yo, yeminle ninem. Ben ilk ondan duydum.

1. ADAM – Tamam işte. O da ilk kendi ninesinden duymuştur. Buna anonim denir. Neyse, bak ben de şimdi anlatıyorum. Büyükçe sayılabilecek bir mağazamız vardı büyük çarşıda.

2. ADAM – (*Heyecanlanmış*) Bir keresinde babamla gitmiştik... İflas eden bir dükkândan eski eşyalar almıştık. Gezmeyi çok isterdim. Çok büyüktü... Şehir de büyüktü... Tabii şehir büyük olunca, çarşısı da büyük oluyor. (*Sessizlik*) Ee?

1. ADAM – Ben tatil zamanlarında babama yardım ederdim. Laf olsun diye aslında. Babam pek bulaştırmazdı. Okuyacaksın sen, büyük adam olacaksın deyip dururdu. Ben evde sıkılır, yine de mağazaya giderdim. Hele de yazları, daha bir serin olurdu. Tavanda sürekli dönen vantilatörler, gelenler, gidenler. Zaman daha çabuk geçerdi oradayken. Sonra bir gün yanında kıızıyla bir kadın girdi kapıdan içeriye. Benim yaşlarımdaydı kız. Gökyüzünden inmiş bir melek gibi beyazdı. İlk kez yutkunamadım. Boğazıma bir şey gelip tıkanmış, ya da nefes almayı bile unutmuştum. Sonra...

Birden bire çok yakınlardan silah sesleri duyulur. Telaşla duvarın arkasına saklanırlar. Silah sesleri, kimi zaman uzaktan, kimi zaman da yakından duyulur.

3. SAHNE

Silah sesleri uzunca bir süre devam etmiş olmalı ki, vakit epeyce ilerlemiştir. İki kaçak korkudan neredeyse birbirlerine sarılmış vaziyettedir. Özellikle 2. ADAM daha sıkı sarılmıştır kader arkadaşına. 1. ADAM silah seslerinin iyice yittiğinden emin olduktan sonra hallerini fark eder.

1. ADAM – Şişş!

2. ADAM – (*Fısıldayarak*) Ne oldu? Gitmişler midir?

1. ADAM – Onlar çoktan gittiler de... Biz?

2. ADAM – (*Birdenbire toparlanır*) Vallahi farkında değilim. Korkudan...

1. ADAM – (*Gülerek*) Önemli değil.

2. ADAM – Valla kusura kalma...

1. ADAM – Yahu, tamam. Önemli değil dedim ya. Ben de senin gibi bu saçmalığın içinde ölmek istemiyorum. Çok normal yani bu kadar korkman.

2. ADAM – Çok yakınlardı. Dedim ki, hadi bu yıkık duvarı da mevzi olarak kullanmak isterlerse? Bizde sadece bıçak var. Onlar-daysa tüfek. Keşke dedim tüfeğimi atmasaydım. Bizden birilerine yakalansak önce seni, sonra da mahkeme edip beni öldürürler. Ya da tersi... Babamın yüzüme tükürüp infazımı izlemesini istemem. (*Sessizlik*)

1. ADAM – Ben de attım tüfeğimi. Hem o tüfekle buralara kadar nasıl gelecektin? Aaa bak, ne kadar ortak yanımız var. Bir de kucak kucağa sarılmışsınız... (*Güler*)

2. ADAM – Tövbe tövbe! (*Kızgın*) Ben ne dualar ettim. Sen hâlâ işin gırgırındasın.

1. ADAM – (*Sessizlik*) Ölüm kurdu, önce insanın içine korku olarak gelir yerleşir. Sonra başlar seni içten içe kemirmeye. Sense o korkunun yarattığı akıl tutulmasıyla farkına bile varmadan gittikçe yaklaşırsın ölümüne. O içten içe kemirir, sen dıştan adımlarsın. Sonra da gümm! (*2. ADAM korkudan sıçrar. 1. ADAM bir kahkaha patlatır. Kahkahalar birbirine karışır. Hâlâ gülebildikleri için de gülüyor gibiler*) E, ne yapacağız şimdi? Nereye kaçacağız?

2. ADAM – Bilmem.

1. ADAM – Artık ülkeden çıkmak da zor. Hem nereye?

2. ADAM – (*Heyecanla*) Sevdğin kızın yanına. Okulunu da bitirirsin. (*Sessizlik*)

1. ADAM – Gidemem. Nasıl yüzüne bakarım. Nasıl kaçarım? Ne derim? (*Sessizlik*) Gidemem. Hiçbir yere gidemem. Sen?

2. ADAM – Ben... Eve dönemem. Yurt dışında tanıdığım da yok. (*Sessizlik*) Gidecek başka bir yerim yok.

1. ADAM – Demek ki, bu duvarın bulunduğumuz tarafında yeni bir ülke kurup, adına da... Sahi ne olsun adı?

2. ADAM – (*Şaşırmış*) Bilmem.

1. ADAM – Buldum! Duvaristan! (*Gülüştürmeler*) Kurtulmamızın ve yeni ülkemizin şerefine içsek mi şu sigarayı artık?

2. ADAM – Vallahi sen bilirsin, ama bence biraz daha bekleyelim.

1. ADAM – Haklısın. Sonra içelim. (*Sessizlik*) Hadi sıra sende.

2. ADAM – Ne sırası?

1. ADAM – Eğlenceli anı anlatma sırası.

2. ADAM – (*Sessizlik*) Sen başladığını bitiremedin ki... Bu kadar korktuktan sonra ne anlatayım? Aklım oynadı.

1. ADAM – Düşün o halde bir süre. Dur bir dakika. (*Gider ve saklandıkları duvarın yanında duran çantasından bir matara çıkarır*) Al bir yudum su iç. Ama sadece bir yudum!

2. ADAM – Sende su mu var?

1. ADAM – Evet.

2. ADAM – Neden daha önce... (*Susar*) Senin suyun tabii ki.

1. ADAM – Hayır, ondan değil. İçme saatim vardı. Vakit geldi sayılır zaten. Günde bir yudum. Sen gelene kadar benim için iki yudumdur.

2. ADAM – (*Mataradan aldığı bir yudum suyu iştahla yutar. Mırıldanarak şükreder*) Sağ ol.

1. ADAM – (*Bir yudum içer*) Önemli değil. (*Matarayı tekrar çantasına koyar*) Bak gözlerin parladı. Kafan daha iyi çalışır şimdi.

2. ADAM – (*Yeleğinin iç cebinden küçük bir poşet çıkarıp 1. ADAM'a uzatır*) Al bu kalan da senin kısmetin. Bakma öyle, hepi topu bir parça ekmek. Ben çoğunu seninle karşılaşmadan önce yemiştım.

1. ADAM – İki gündür hiçbir şey yemedim. Çok sağ ol.

2. ADAM – Afiyet olsun.

1. ADAM – (*İştahla yiyerek*) Ekmeği nasıl buldun?

2. ADAM – Buraya gelmeden uzağından geçtiğini söylediğin köy var ya... Ben o köyün tam içinden geçtim. Elindeki ekmeğe sımsıkı sarılmış bir çocukla karşılaştım. Ben gözümü ekmeğe dikmiş bakıyordum. Hiçbir şey demeden ekmeği tam ortasından böldü yarısını bana verdi. Korkudan yapmadı bunu hem de. Bir yandan koşup uzaklaşırken bir yandan da ekmeği yedim.

1. ADAM – Çocuk olduğu için... Şanlısın.

2. ADAM – Kısmet...

1. ADAM – (*Gülümseyerek*) Neyse ne işte. Hadi komik anılara dönelim.

2. ADAM – Benim bir amcaoğlum vardı. Onun yaptıkları komiktir. Benim öyle komik anılarım yok.

1. ADAM – Olsun, onu anlat. Maksat gülmek değil mi?

2. ADAM – Tamam, anlatıyorum. Benim bu amcaoğlu biraz saftirik, biraz da yarım akıllıydı. Amcamlar köyde yaşardı. Çocukken, okullar kapanınca babam beni doğruca köye yollardı. Amcamlara yardım edeyim, kışlık erzakları da alıp geleyim diye. Bu

amcaoğlum elleriyle balık tutardı. Hatta şalvarının paçalarını bağlar, suya dalıp tuttuğu balıkları şalvarının içine doldururdu. Bu, bir gün yine balık tutmak için dereye daldı. Biz de merakla suyun kenarında amcaoğlunun çıkmasını bekliyoruz. Bu bir çıktı şalvarının içi balık kaynıyor, ama suratından bir haller olduğu belli. Yılan diye bağırmaya başladı. İçimde yılan var! Hepimiz birden üstüne çullandık. Şalvarını bir güzel soyduk, ama biz şalvarı soyana kadar yılan yılan diye bağırarakтан bayıldı. Şalvarın içinden bir sürü balık çıktı. Dikkatle yılan arıyoruz. Elimizde de sopalar var, yılanı öldüreceğiz. Derken şalvardan yavru bir su yılanı çıktı, balıklardan biraz büyükçe. Kıvrıla kıvrıla suya indi. Kıyamadık vurmaya. Bu arada bizimki biraz kendine geldi. Lan, dedik, yılan yılan diye o kadar bağırdın. Çıka çıka şalvarından yavru bir su yılanı çıktı. Hem nasıl anladın onca balığın içinde yılan olduğunu? Bu demez mi. Bunlar yavru balık yer, yavru balık diye benim çükümü ısırды. *(Gülüşmeler... Çok uzaklardan jet sesleri)*

1. ADAM – *(Gülerek)* Bak asıl onun verilmiş sadakası varmış! *(Gülüşmeler)*

2. ADAM – Ya... *(Gülüşmeler)* Bunun hikâyeleri bitmez. Bak anlatmaya başlayınca aklıma geldi. Bir gün bizim eve bu amcaoğlunu getirdiler. Her yanı kırık çürük içinde.

1. ADAM – Ee, komik demiştik.

2. ADAM – Dur yahu, anlatıyorum.

1. ADAM – Tamam, özür...

2. ADAM – Nasıl oldu bu iş diye sorduk. Şöyle olmuş. Bunlar, yani bizim iki amcaoğlu silahçılık oynuyorlar. *(Sessizlik)* Bizim köydeki tarlamızın ortasında yüksek kayalıklar var. Amcaoğlu kayanın üstündeyken diğeri aşağıdan bunu görüyor ve “Dikşayn” diye ateş ediyor. Bizimki de elini kalbine bastırıp “Vurdu beni gâvur. Eşhedü enla...” deyip kendini kayadan aşağıya bırakıyor. *(Gülüşmeler)*

1. ADAM – Ciddi misin? *(Güler)*

2. ADAM – Vallaha billaha... *(Gülüşmeler)* Bu biraz iyileşti, sonra köye döndüler. Aradan üç beş ay geçti geçmedi, amcaoğlunu geri getirdiler. Bu defa da yanmış.

1. ADAM – Nasıl yani, yanmış?

2. ADAM – Elektrik yanığı. Elektrik çarpmış. Köye o zamanlar daha yeni elektrik çekiyorlar. Direkler döşenmiş, teller direklere gerilmiş, evlerde lambalar yanmaya başlamış. Bizim bu haylazlar nasıl şey bu diye merak etmez mi? E, kimi kurban seçecekler?

(Gülüşmeler)

2. ADAM – Ya, başka kim olacak? Kim bu direğe çıkıp o tellerden birini elleyebilir diye, aralarında bir bahis açmışlar. Ödül de canlı bir tavuk. Çocuklar yalandan, ödülü nasıl övüyorlar. Görevin zorluğu üzerine de atıp tutuyorlar. Bizimki o kadar büyük kavalara, çıkılmaz denemeye ağaçlara çıkmış, bir direğe mi çıkamayacak. “Ben çıkarım!” demiş. “Ama bir şartla. Tavuğu peşin isterim”. Bahsi açan çocuk bir koşu gitmiş tavuğu almış gelmiş. Bizimki bir çırpıda yukarıya tırmanmış, ama tele bir türlü dokunamıyor. Aşağıdakilerden bir alkış kopmuş. “Yaşa! Varol!” nidaları arasında bizimki teli bir tutmuş. E, tabii tutmasıyla çarpılıp, yere yapışması bir olmuş. Allahtan tarla yeni sürülüyümüş. Toprak yumuşak. Yoksa oracıkta hakkın rahmetine kavuşurdu. Çocuklar öldü sanıp epey korkmuşlar. Üstünden dumanlar tütüyor. Bahsi başlatan çocuk, herhalde ölümünün müsebbibi olurum korkusuyla, bir cesaret tokadı basmış. Bizimki biraz kendine gelmiş, gözlerini yavaşça açmış, karşısında bahse tuttuğu çocuğu görünce birden bire başını doğrultup “Tavuğum nerede lan! Tavuğumu verin lan ibneler!” demiş. (Gülüşmeler)

1. ADAM – (Gülerek) Yahu gerçekten de komikmiş bu senin amcaoğlu. Şimdi nerede, ne yapıyor bu komik adam?

2. ADAM – (Sessizlik) Şehit oldu... Ölümsüzler katında şimdi.

1. ADAM – (Sessizlik) Ya, üzüldüm. Başın sağ olsun. Bu genç yaşta... Bu çirkin savaştaki isimsiz sayılardan biri oldu mı? (Yakından jet uçağı sesleri. Sessizlik) Nasıl olmuş?

2. ADAM – (Sessizlik) Kendini havaya uçurdu.

1. ADAM – Ne? Ne dedin sen? Havaya mı uçurdu kendini? (Sessizlik) Kaç kişi daha öldü?

2. ADAM – (Cevap arar) Kader...

1. ADAM – Kaç kişi daha öldü!

2. ADAM – (*Sessizlik*) Elli beş. Savaş...

1. ADAM – Sıçtırtma şimdi savaşına! Kimin savaşı be adam? Anlamadın mı hâlâ? Şehit oldu ha? O patlamada ölen elli beş kişinin arkasından ne deniyor sence? Şehit! (*Sessizlik*) Her iki taraftan da ölenler şehit olup cennete gittiğine göre... Orada da boğazlarlar mı birbirlerini? Bu kez hangisi şehit olur?

2. ADAM – Tövbe de!

1. ADAM – Demiyorum lan tövbe mövbe! Daha anlamadın mı? Sana soruyorum. Her iki tarafta ölülerine şehit diyorsa hangisi şehit?

2. ADAM – (*Sessizlik*) Tövbe tövbe! Nereden bileyim ben. Ötesini Allah bilir. Allah'ın buyrukları adına savaşırken ölene şehit denmez mi?

1. ADAM – Hay o kıt aklınızı...

2. ADAM – Sen çok akıllıysan, neden buradasın peki? Ha?

1. ADAM – (*Sessizlik*) Bak, karşılaştığımızdan beri diyorum ki kendi kendime. O senin düşmanın ama bir intikamın bütün vebalini de ona yıkamazsın. O da senin gibi kaçmış. Kaçtıysa demek ki istememiş. Reddetmiş. Saçma bulmuş bu savaşı. Ama sen durup durup hâlâ kendi saçmalıklarını savunursan, benim öfke mi de hortlatırsın. Ben kalbime gömdüm intikam duygusunu ve o yüzden kaçtım. Ama sen dünden beri her tartışmada hâlâ aynı yerdesin. Ve hâlâ...

2. ADAM – Tamam, kusura kalma. Ben de inanmadığım için, bu zulüm, bu katliam günahtır dediğim için kaçtım. Allah beni affetsin. (*Sessizlik*) İçimden bir ses yanlış dedi. Bu savaş yanlış dedi. Bu sebepten kaçtım.

1. ADAM derin derin soluk alarak sırtını dönüp sahne gerisine doğru biraz uzaklaşır. 2. ADAM sırtını duvara verip, başı önde bekliyor...

1. ADAM – (*Duvara yaklaşıp üstünden*) İçindeki ses ne aslında biliyor musun? O vicdanının sesi işte! Bak, bana göre herkes o sesle doğar. Daha ana rahmindeyken, annesinin o büyük sevgisinden geçer insanlara. Ama büyüdükçe, kirlendikçe, körelen, karararan akıllar o sesi boğar. Bir süre sonra da hiç duyamazsın artık

o sesi. Katı, kaskatı bir yürekle kalakalırsın. Artık insan da değildir. O ses öldü müydü, insan da ölür... İşte, biz bu sese kulak verip kaçtık.

2. ADAM – (Gözleri dolmuştur. Dokunsan ağlayacak) Ni-nem hep derdi ki, “Bir karıncayı bile incitmek büyük günahdır” Ama beni incitti. Bana öyle bir tokat attı ki “O kızı unutacaksın. Dölümüne günahkâr tohumu bulaştırmayacaksın!” dedi. Annem her zaman, “Hiç kimseye hor bakma, incitme, gönül yıkma” dedi. Ama çocuğumuz olmayınca, karıma hor baktı, garibin gönlünü kırdı. Babam, “Kalp kırmak Allahü teâlâyı incitmektir” der dururdu. Ama hep kendi kalbi kırılmasın istediği için söylerdi. Allah biliyor ya evde kırmadık kalp bırakmadı...

Ağlamaya başlar. 1. ADAM bir süre tepkisiz, ne yapacağını bilemez durumda kalır. Sonra elini omzuna koyarak, 2. ADAM’ı teskin etmeye çalışır.

1. ADAM – Şışış... Tamam geçti. Hadi bırak... Bak beni de ağlatacaksın. Bir de tam bu durumda yakalandığımızı düşünsene. Şunların haline bak, savaştan kaçmışlar, bir de çocuk gibi ağlıyorlar demezler mi? İki kere vururlar bizi!

2. ADAM – (Gözlerini silerek) Doğru dedin valla... Rezil rüsva oluruz. **(Gülüşmeler)**

1. ADAM – Hadi istersen bu kez de sen yat. Uyu biraz. Ben nöbet tutarım. Hem senin gibi de nöbette uyumam merak etme.

2. ADAM – (Bozulmuş) Uykum yok.

1. ADAM – Hadi nazlanma. Alınma be bir şaka yaptık diye. Nasıl olsa sırayla uyuyacağız. Gerçi müessesemiz sizi rahat ettirecek konfora sahip değil ama idare eder. En azından uyumayan bir bekçisi var. **(Güler)**

2. ADAM – (Şakayla karışık 1. ADAM’ın üstüne giderek) Hay senin şimdi... Tövbe tövbe! Senin gibi birine daha önce rastlamamıştım. Valla dinden imandan çıkarırsın sen adamı.

1. ADAM – İyi ya işte, zincirlerinden kurtulursun. **(Güler)**

2. ADAM – (Daha da kızarak) Bak, sen çok olmaya başladın. Fesuphanallah...

1. ADAM – Ya tamam şakalaşıyorum şurada. Hadi yat dinlen. Asabın bozulmuş senin, biraz uyku iyi gelir. *(Güler)*

2. ADAM – *(Gülerek)* Hey Allahım ya rabbim... Tamam, tamam. Aha da yatıyorum. Hadi iyi nöbetler. Beni bir saat sonra uyandırırısın.

1. ADAM – Niye bir saat? Askerde miyiz? Uyu işte... Uykum gelince uyandırırım seni.

2. ADAM – İyi be iyi. Bilmiş herif! Babanın dediği kadar varmışsın ha!

1. ADAM – Masal da anlatabilirim bak. Eğer istersen tabii.

2. ADAM – Hayda! Sen vallahi de, billahi de delisin!

1. ADAM – Niye? Ninen deli miydi? Masalını anlattın ya bana.

2. ADAM – Ben başka bir sebepten anlatmıştım. Sen uyuduğun için gerisini dinlemedi. Hadi rahat bırak da uyuyayım şimdi.

1. ADAM – Peki, peki. Hadi iyi uykular sana. *(Sessizlik)* Ben daha önce hiç nöbet tutmadım biliyor musun?

2. ADAM – Askerde? Ha, doğru sen daha öğrenciydin tabii... Ya bu savaşta?

1. ADAM – Tam tutuyordum ki... İlk nöbetimde kaçtım. *(Güllüşmeler)* Hadi iyi uykular.

1. ADAM ıslıkla bir melodi tutturarak gecenin sessizliğini hiç bozmadan kendi türküsüne başlar.

4. SAHNE

***1. ADAM da ilk nöbetinde uyuyakalmıştır. Onun rüyasında-
yız şimdi de. 1. ADAM diz üstü çökmüştür. 2. ADAM elindeki
tabancayı 1. ADAM'ın ensesine dayamıştır. Rüyanın başın-
dan sonuna kadar, bazen yükselen, bazen kaybolan koşan bir
kurdun soluk sesi...***

1. ADAM – Nereden buldun silahı? Hani sadece bıçağın vardı?

2. ADAM – Bak işte şartlar eşitlendi. Senin bilgilerin, benimse silahım. Hatta eşit bile değil. Sen diz çökmüş ölümünü bekliyorsun. Bu durumdayken, bu cehennemde senin bildiklerin ne işe yarar? Söylesene ne işe yarar?

1. ADAM – Bak niyetim seni kızdırmak değildi. Ben sadece düşündüklerimi söyledim. Sen de öyle yaptın, değil mi?

2. ADAM – Sen ne biliyorsun? Züppe bir öğrenciden başka ne-
sin? Hatta dinsiz bir günahkâr. Ölüm hakkında ne bilirsin? Ölü-
mün korkusundan başka ne bilirsin?

1. ADAM – Ben ölümden filan korkmuyorum! Kaybedecek hiç-
bir şeyim yok! İstedğini yapabilirsin!

2. ADAM – Demek ölmekten korkmuyorsun? (*Güler*)

1. ADAM – Ne yani gerçekten öldürecek misin beni?

2. ADAM – Ne sandın? Savaştayız, sen de benim düşmanımsın.
Hadi çok konuşma da son duanı et!

1. ADAM – Sana yalvarmayacağım! Canım için af dilemeyece-
ğim. Sadece, sadece özür dilemek istiyorum. İntikamını alamadım.
Beceremedim... Onu sırtından vurdunuz. Özür dilerim! Ne

olur affet beni! Affet beni!

Silah patlamasıyla kâbus biter. 1. ADAM uyuduğu yerde saymaktadır. 2. ADAM uyanmıştır.

2. ADAM – (1. ADAM'ı dürterek) İyi misin? Su vereyim mi?

1. ADAM – (Sıçrayarak uyanır) Yo istemez. O su bize lazım. Daha içme saatimiz gelmedi. Boş ver.

2. ADAM – Olsun. Benim hakkımı iç. Bak soluğun tıkanmış. Ha bir yudum eksik, ha bir yudum fazla.

1. ADAM – Sen de içersen içerim.

2. ADAM – Ben daha susamadım.

1. ADAM – (Biraz üst perdeden) Sen de içersen içerim!

2. ADAM – Tamam, peki kızma. Uykunda affet diye bağırdın. (Çantadan matarayı çıkarıp 1. ADAM'a uzatır. Birer yudum su içerler)

1. ADAM – (2. ADAM matarayı yerine koyarken, 1. ADAM belinde sakladığı silahını gizlice kontrol eder. Bir süre öylece duvara bakar. Duvarın etrafında dolanır) Boş ver... Önemli değil... Duvara dikkat ettin mi? (Sessizlik) Burası bir evdi belki. Sıcak bir yuva. Korunaklı bir dam. Ama ilginç olan şu ki, bu duvar parçasının geri kalanından bir parça moloz bile kalmamış. Hatta bir tek iz bile. Buhar olup uçmuş sanki. Bu kalan son parça sığınak oldu bize. Ülkemizden bize kalan son şeymiş gibi. Yarın belki de savaş yüzünden bütün ülke bu duvar gibi olacak. (Sessizlik) Evin geri kalanına ne oldu acaba? (Sessizlik) Eskiden kâbuslar görmedik... (Sessizlik) Sadece seninki gibi bir kâbustu işte. Anlatmaya degecek bir şey değil.

2. ADAM – Anlatırsan rahatlarsın. (Sessizlik)

1. ADAM – Anlatırsam mı? Rahatlamak? Dinginlik gerekli önce. Korkusuz ve sakin... Kim başarabilir artık böyle uykuya dalmayı?

2. ADAM – Sen bana niye öyle bakıyorsun? (Sessizlik)

1. ADAM – Ben içime gömmüştüm bu duyguyu. Kaçarken kendime söz vermişim, unutmak için. Anmayı bile yasaklamıştım. (Uzaklardan uçaksavar sesleri. Sessizlik) Hatırladıkça, içimi

büyük bir intikam duygusu kaplıyor. Hele de sen yanımdayken daha çok korkuyorum hatırlamaktan.

2. ADAM – *(Tedirgin)* Niye? Benimle ne ilgisi var?

1. ADAM – Bir bakıma hiç, bir bakıma çok. Neresinden baktığına bağlı. *(Sessizlik)*

2. ADAM – Anlamadım.

1. ADAM – *(Sessizlik)* Şu sigarının yarısını bari içsek mi artık?

2. ADAM – *(Sigarayı çıkarıp çakmakla birlikte uzatır)* Tamam... Sen bilirsin.

1. ADAM – *(Sigarayı yakar ve derin bir nefes çektikten sonra*

2. ADAM'a uzatır. *Sigara bitinceye kadar sırasıyla firt çekerler.)* Dersten çıkmış ve hemen eve koşmuştum. Eve geldim. Sevgilim benden çok önce gelmiş ve yemek bile hazırlamıştı. Ben bu arada olayları izliyorum televizyondan. Sadece sayılar var yine. İsimler yok, yere batasıca sayılar var. Ölenlerin sayıları, yaralıların sayıları, evini terk edenlerin sayıları. Tam bunlara söylenirken telefonum çaldı. Sevgilim bakmıştı telefonuma. "Baban" dedi telefonu uzatırken. Ben daha efendim der demez hıçkırıklara boğuldu. İlk kez duyuyordum ağladığını. *(Sessizlik)* Bir de annemin cenazesinde ağlamış. Ağabeyim anlatırdı. Günlerce gizli gizli ağlamış. Ben yakıştıramazdım hiç. Bu adam nasıl ağlar ki acaba derdim? Ama ağlıyordu işte... *(Sessizlik)* "Ağabeyini öldürdüler. Hemen gel." dedi ve başka bir şey söyleyemeden kapattı telefonu. *(Sessizlik)* Ben de apar topar döndüm buraya. Her şeyi öylece bırakıp döndüm.

2. ADAM – Başın sağ olsun... Nasıl olmuş peki?

1. ADAM – Kendini havaya uçurmuş... *(Sessizlik)* Ne o? Neden şaşırp kaldın? Ben biliyorum. Bizde olmaz öyle şeyler de ondan şaşırdın. *(Sessizlik)* Burada durmuş ne anlatıyorum ki ben? *(Sessizlik)* Nasıl olduğunun ne önemi var? Sonuçta sizinkilerden biri öldürmüş işte!

2. ADAM – Üzüldüm.

1. ADAM – Belki senin amcaoğlunla birlikte de ölebilirdi. *(Sessizlik)* Beraber şehit olurlardı hiç değilse hı? *(Sessizlik)*

2. ADAM – *(Ne cevap vereceğini şaşırması)* Allah'ın takdiri...

1. ADAM – Bana göre ne peki biliyor musun? Sadece herkes gibi ölüyorlar. Acı olanı şu ki, daha ucuzca ve hiç adil olmayan bir şekilde ölüyorlar. *(Sessizlik)* Bak, ben kimi ölümlerin birkaç sebeple kahramanca olduğuna inanabilirim. Bu konuda tamamen inançsız değilim. Bazen insanlar iyi şeyler uğruna da savaşmak zorunda kalabilir. Güzel şeyler uğruna ölünebilir. Aşk, adalet, özgürlük, hak, hukuk ne bileyim... Bunlar, bana göre uğruna savaşırken ölünebiilen şeyler. Ya biz? Ya burada savaşırken ölenler? Hadi ben intikam uğruna elime silah aldım. Ya sen?

2. ADAM – *(Sessizlik)* Ben... Bilmiyorum... Babam, bu savaşa katılmayanlara Allah cehennem azaplarının en büyüğünü verecek dedi. Korktum. Çok korktum. *(Sessizlik)* Cenneti görememekten... Hep korktum. Hayatım hep bu korkularla geçti. Azapların en büyüğünden, cehennem ateşinden korktum.

1. ADAM – Bu yüzden mi cehennemin dibine çevirdiniz buraları! *(Sessizlik... Gökyüzüne diğer gözlerini. Derin bir nefes alır. Defterini çıkarıp yine çizmeye başlar. Resim – 11)* Bu gece ay ışığı ne kadar parlak. Şu an belki de binlerce insanla aynı anda bakıyoruz aya. Ay aynı ay. Belki de benim senin gibi biri sevgilisini öpüyordur şimdi, şu an. Ekmek pişiriyor bir anne. Bir gemi yüzüyor aynı ayın altında. Bir müzik çalıyor ve dans ediyor insanlar. Çocuklar derin ve huzurlu uyuyor başka bir yerde. Ay aynı ay... Ya biz?

2. ADAM – *(Sessizlik)* Kardeşlerim savaşla birlikte kaybettiler kendilerini. İlk gün, yani ilk defa birini öldürdüğünde ağlamıştı küçük kardeşim. Diğer i ifadesiz bir suratla sustu günlerce. *(Sessizlik)* Sonra... Sonra sanki keyif alıyor gibilerdi. Kelle saydıklarını duydum bir gün... O gün karar verdim kaçmaya. Doğru zamanı kollarken... *(Sessizlik)*

1. ADAM – Sonra?

2. ADAM – Sonra... Olan oldu... Birini kazayla... *(Sessizlik)* Babam yüzünden oldu. Ben bir kenarda bekliyordum. Zorladı beni... Kardeşlerim de zorladı. Zorla silah doğrultturdular bana. Sanki hiç kimseyi öldürmemişsen erkek sayılmazmışsın gibi...

(Sessizlik) Sana yalan söyledim.

1. ADAM – Bu bazı şeyleri değiştirir. **(1. ADAM resim çizmeye devam ederken, 2. ADAM oturduğu yerde iyice çökmüş, söylediği yalanın etkisinden korkmuş gibi oturuyor)**

2. ADAM – Sana söyleyemedim.

1. ADAM – **(Resmi bitirip, defteri cebine koyar)** Sana neden geldiğimi anlatmıştım ya... Sebebi sadece ağabeyimin ölmesi değildi. Asıl sebep, kendi evinde... karısının ve çocuklarının gözünün önünde... sırtından... alçakça vurularak öldürülmesiydi. **(Sessizlik)** Çıldırılmış gibiydim. O an herkesi öldürebilirdim, herkesi! Nasıl diye sordum kendi kendime. Böyle bir alçaklığı kim, niye yapsın? Nasıl bu hale getirdiler bizi? **(Sessizlik)** Buraya gelince anlatılanlar daha da korkunçtu. Kafa kesmeler, işkenceler, yakmalar... **(Bir süre sakinleşmek için derin nefesler alıp verir. Sessizlik)** Sana anlatmamalıyım demiştin. Öfkemi dindiremiyorum şimdi. Bak, artık seninle... **(Susar)**

2. ADAM – Benimle?

1. ADAM – Burada kalamam artık. **(Toparlanır, harekete geçmek üzereyken, 2. ADAM önüne geçer. Bir süre öylece kalakalırlar)**

2. ADAM – Dur! Sana sormam gereken bir şey var. **(Sessizlik)**

1. ADAM – **(Yönünü değiştirerek)** Bak, gitmeliyim. **(Yürür)**

2. ADAM – **(Sessizlik)** Soracağım şey ağabeyinin ölümüyle ilgili.

1. ADAM – **(Bir süre durduktan sonra, döner gelir)** Evet!

2. ADAM – **(Sessizlik)** Ağabeyini...

1. ADAM – Evet?

2. ADAM – **(Sessizlik)** Ağabeyini ben öldürmüş olabilirim.

1. ADAM – Nasıl? Ağabeyimi sen...

2. ADAM – Evet... Ben kimseyi öldürmek istemedim. Hatta dedim ya, silah doğrultmam için bile zorladılar. Kazaydı. Yemin ederim kazaydı. Ben silahımı adama doğrultmuş bekliyordum. Babam içeriye girdi. Adama yüzükoyun yatmasını emretti. Silahının dipçiğiyle vurup, adamı yere yatırdı. Bana "öldür" dedi. Öldüremem

dedim. “Öldür!” diye bağırdı. Karısı çocukları buradayken olmaz, yapamam dedim.

1. ADAM – Dur, dur tamam!

2. ADAM – Bırak! Anlatayım ne olur? Çocukları burada, olmaz dedim. “Ders olur onlara da” dedi. “Bizim kim olduğumuzu öğrenir, gittikleri yanlış yoldan dönerler” dedi... “Hadi öldür!” demeye devam etti. Ben tüfeğimin namlusunu tam kaldırmıştım ki, namluya aşağıya doğru sertçe vurdu. Parmağım tetikteydi... **(Çok uzaklardan bir bomba sesi. Sessizlik)** Silah ateş aldı. Kurşun tam sırtının ortasına değdi. **(Pişman ve ağlamaklı diz çöker)** Yemin ederim kazaydı. Ben kimseyi öldürmek istemedim!

1. ADAM – **(Soğuk)** Ama öldürdün! Sonuçta silah senin elindeydi. Ben... Ben, bak olaylar birbirine benzeyebilir. Sen o olamayabilirsin. Gitmeliydim... **(Sessizlik)** Ama bu kuşkuyla da çekip gidemem artık. **(Sessizlik)** Sen misin gerçekten de? Öyleyse bu nasıl bir kahrolası tesadüf? **(Sessizlik)** Peki... Kuşuklarımızdan arıyalım. Sonra giderim buradan. Engel olmayacaksın tamam mı?

2. ADAM – Tamam.

1. ADAM – **(Sessizlik)** Ev neredeydi? Nasıl bir evdi? İki katlı bir evin ikinci katı mı? **(Sessizlik)** İçeriye büyükçe bir bahçe kapısından giriliyordu değil mi? **(1. ADAM evet anlamında başını sallar)**

1. ADAM – Daha belirgin şeyler söyle! **(Sessizlik)** Merdivenleri, yandan mı çıkılıyordu? **(1. ADAM evet anlamında başını sallar)** Peki, merdiven korkuluklarında sarmaşık güller var mıydı? **(1. ADAM yine evet anlamında başını sallar)** Kaç çocuk vardı evde? İki mi? **(1. ADAM bir küçük tereddütten sonra evet anlamında başını sallar)** Büyüğü kız, on bir yaşlarında... Küçüğü oğlan, beş yaşlarında ve anneleri sarı uzun saçlı? **(Sessizlik)**

2. ADAM – **(Diz çöker, kendinden emin)** Cezamı çekmeye razıyım. O günden bu yana hep aynı kâbusları görüyorum. Ben... Yemin ederim ki öldürmek istemedim. Ama olan oldu bir kere. Beni bu vicdan azabından kurtar! Sana canımdan başka da diyet sunamam! Haydi, durma, cezam neyse razıyım. **(Sessizlik)**

1. ADAM – **(Öfkeden kudurmuş gibi, ama tutuyor kendini)**

Yo... Ben katil olamam. Bu intikam duygusunu yenmiştim. Tatlı bir uykuya dalmıştı. Uyandırdın onu! (*Belinden tabancasını çıkarır ve 2. ADAM'ın alnına dayar*) Madem uyandı artık. Olsun bitsin bu iş. Silahımı sakladım senden evet. Şaşırmış gibi bakma! Sen benden suçunu sakladın, ben de birazdan işleyeceğim cinayetini suç aletini sakladım senden. (*Sessizlik*) Ama ben bir katil olarak yaşamak istemiyorum! (*Sessizlik*) Düşüneceğim. Düşüneceğim tamam mı? (*Sessizlik*) Ya da İbrahim gibi dua edeceğim, senin yerine başka bir kurban gönderilsin diye. Tanrının cezası nereden çıktın karşıma? Hı? Ben kaçmış kurtulmuştum. Sen de kaçmış kurtulmuştun. (*Sessizlik*) Evet senin dediğin gibi oldu işte. Bir hikmet varmış bu karşılaşmada! Düşüneceğim. Oturup ne yapacağımı düşüneceğim.

Tabancasını 2. ADAM'a doğrultmaya devam ederek, duvarın üzerine karga gibi tüner. 2. ADAM sırtı duvara yüzü seyirciye dönük akıbetini beklemektedir.

5. SAHNE

Kaç saat geçmiştir kimbilir. 2. ADAM iyice çökmüş, içine doğru küçülmüştür sanki. Ay ışığı iki adamın da gözlerinde parlıyor... 1. ADAM tabancasını duvarın üzerine bırakmış, resim defteri elinde çizim yapıyor. Yüzünü keder ve acı kaplamıştır. Çizdiği resmi bitirir (Resim – 12). Tabancasını alıp yavaşça doğrulur yerinden. Kurbanına yaklaşan cellât gibidir.

1. ADAM – Kararımı verdim... *(Sessizlik. 2. ADAM biraz toparlanır)* Ağabeyimin canına karşı, senin canın. Kanına karşı, senin kanın. Cezan bu... *(Sessizlik)* Biliyorum af dilemeyeceksin. O kadar tanıyorum artık seni. Sen istedin böyle olmasını. Kâbuslarından kurtulacaksın. Artık kazaydı diye bağırıp sıçrayarak uyanmayacaksın. Benim karabasanım olarak yaşayacaksın. Artık benim de kâbusum sensin. *(Sessizlik)* Erken oldu bu ölüm senin için. Ağabeyim için de öyleydi. Benim için de öyle olacak. Buralarda uzun yaşamak, eski mutlu zamanlarda kaldı... *(Sessizlik)* Çok yaşamak mı? Mutlu yaşamak mı? Bu boktan savaşın ortasında yüz yıl yaşasan ne yazar. *(Sessizlik)* Bir masal da ben anlatabilirim sana... Ölümsüzlük otunu bilir misin? *(Sessizlik)* Bundan yüzlerce yıl önce, buralarda hüküm süren bir krallık varmış. Kral ölümsüz olmak istiyormuş ve ölümsüzlük otunu duymuş. Her yerde o otu aramış, ölümsüz olmak için. Ve en sonunda ölümsüzlük otunu bulmuş. Ama eve döndüğünde en yakın dostunun öldüğünü öğrenince nafile olduğunu anlamış bu arayışın. Tanrısının öğüdünü kabul etmek zorunda kalmış. “İnsan ancak büyük bir ad bırakmakla ölümsüzlüğe ulaşabilir!” Bizim adlarımız yok. Mezar

taşlarımız bile olmayacak. (*Sessizlik*) Senden son sözünü sormayacağım. Sadece şu masaldan sonra yarım kalan günahını, sana ağabeyimin katili olmaktan bile daha büyük gelen günahı anlatmanı isteyeceğim... (*Sessizlik*) Hadi başla! Bitirmeden öldürmeyeceğim seni. (*Sessizlik*)

2. ADAM – (*Önce sakın, sonra da çok korktuğu cehennem ateşine yaklaşır gibi*) Tamam... Kaderim bu masalla bir oldu demiştim ya. “Aşk kör, karanlık bir kuyu gibidir”, derdi ninem. “Bir içine düşmeye gör. Sen çıkmak için çırpındıkça, o seni çamuruna çeker boğar iyice. Bu sebeptendir ki, aşk şeytanın tuzağıdır”. Ben de işte o tuzağın içinde çırpınıyordum. İmkânsızdı, birleşmemizin hiç yolu yoktu biliyordum. (*Sessizlik*) Yasaktı! Yine de engel olamadım kendime. Bir gün okuldan dönerken yolunu kesttim. Elimde tuttuğum gül, tir tir titriyordu. Dikeni de avucuma batmış kanıyordu. Gözlerimin içine bakıp öyle bir gülümsedi ki, yandım, tutuştum. Sonraları gizlice buluşmaya başladık. Ben yasakları unutmuştum. Nasıl olsa ninem her masalında sevenleri evirip çevirip kavuşturuyordu. İlk nineme anlattım. O tokat, ben ne olduğunu anlamadan suratıma inen o tokat... (*Sessizlik*) İnat edeceğim dedim, sonuna kadar direteceğim dedim. O da, ben de senin için her şeye hazırım, dedi. Yeter ki sevelim birbirimizi... Ninem anlamıştı vazgeçmeyeceğimi. “Eğer tövbe ederse olabilir bu iş” dedi. Durumu kıza anlattım. (*Sessizlik*) Korktu. Anlamadım... İsrar ettim... Demek o kadar sevmiyorsun beni dedim. “Sen madem daha çok seviyorsun, sen değiştir dinini kolaysa” demez mi? Beynim uğuldamaya başladı. Ne demekti şimdi bu? Bir aşk uğruna sonsuza kadar cehennemde yanmak? Korktum. Uzaklaştım. Öfkelendim. Ninem, “Onların şeytanı izin vermez doğru yola gelmelerine” dedi, inandım. İçimde bir şeyler alev alev yanıyordu. Bu kadar zor muydu? Neden bu düşmanlık? Ona dokunmak, onunla olmak neden cehennem ateşini tutmakla aynı! (*Sessizlik*) Unutmaya çalıştım. Zaten artık görüşmüyorduk. Bitmişti. Aradan birkaç yıl geçti. Ortalık kaynamaya başladı. Sağda solda bombalar patlıyor, herkes birbirini suçluyordu. Babam bir gece eve elinde bir kova boyayla geldi. Bana artık savaşın başladığını, kâfirlerin cezasını çekmesi gerektiğini anlattı durdu. Sonra elime kovayı

tutuşturup, “Hadi şimdi git hepsinin evini işaretle, sakın yakalanma!” dedi. Ben kendimi kaybetmiş gibiydim. İçimdeki intikam duygusuna yenik düştüm. Bildiğim bütün evlerin kapılarını işaretledim. *(Sessizlik)* Babam sadece kovacağız buralardan demişti. Sabaha karşı silah sesleriyle uyandım. Sokağa fırladım. Her yerden silah sesleri ve çığlıklar duyuluyordu. Ne yapacağımı şaşırılmış oradan oraya koşturuyordum. Ben işaretlemiştim o evleri. Allahım! Birden aklıma o geldi. Koştum. İçimdeki köz birden alev almıştı sanki. Koştum, koştum... *(Sessizlik)* Vardığımda her şey bitmişti. Ev yanıyordu. Olduğum yerde saatlerce, ev kül olana kadar kalakaldım... *(Sessizlik)* Korktum. Anlıyor musun? Yine korktum. İşte benim kaderim bu! Bu korku! Benim cezam bu! *(Sessizlik. 1. ADAM sessizce geri çekilir. Elinde tabancasıyla duvarın üstüne tünler yeniden. Uzaklardan köpek sesleri)* Hadi, bitir şu işi! *(Sessizlik)* Duyacakların bu kadar. Bitsin artık.

1. ADAM – *(Kendinden emin)* Buraya gel!

2. ADAM – *(Şaşkın)* Allah aşkına... Bu azap uzamasın.

1. ADAM – Hadi gel buraya... Yanıma gel... Bu bataktan çıkmanın bir yolunu buldum. Seninle birlikte yeni bir savaş başlatacağız, bizim savaşımızı. Doymak bilmeyenlere karşı...

Işıklar sönerken, önce efektten sonra sahneden başlayan silah sesleri ve müzik birbirine karışır. Seyirciler salondan ayrılırken 1.ADAM’ın resim defterindeki resimler, bu çirkin savaş fuayede de anlatmaya devam eder.

SON

1. ADAM'ın Resim Defteri

Resim 1 – Babasının mağazasının olduğu bombalarla yıkılmış çarşı.

Resim 2 – Savaş bölgesinden kaçan insanlar.

Resim 3 – Harabeye dönmüş büyük ve uzun bir cadde.

Resim 4 – Bombalanmış bir araç konvoyu.

Resim 5 – Harabeye dönmüş bir tiyatro binası.

Resim 6 – Yol kenarında kurşuna dizilmiş insanlar.

Resim 7 – Eşek sırtında bir yaşlı kadın, ardında çocuklar.

Resim 8 – Haçlara asılmış insanlar.

Resim 9 – 1. ADAM, 2. ADAM'ın boğazına bıçak dayamış. İkisinin yüzü de korku içinde.

Resim 10 – 2. ADAM'ın portresi.

Resim 11 – Dolunay, uzaktaki köy ve tepeler.

Resim 12 – 1. ve 2. ADAM duvarın üzerinde tünemiş, gölgele-ri yerde upuzun.

GÖLGESİZ

“Her karanlık gecenin, sonu aydınlığa çıkan bir masalı vardır.”

Oyun / Vasati Kırk Çöp

Ocak 2016 – Adana

GİRİŞ

Müziğin bitiminden sonra, sahnedeki karanlık sessizlikle beraber daha da koyulaşır. Karanlığı yaran bir ses, inilti gibi sanki. Sonra yine sessizlik... Karanlığın içinde sıkışan bir nefesin soluklanma çabası, sonra içe doğru bir kadın çığlığı. Yeniden sessizlik. Mırıltılar... Mırıltıdan sese dönüşüyor kadının söylediği ninni.

NİNİ

Karanlığın kör askerleri
Çaldılar evimin ışığını
Bulutları karaya boyadılar
Sabahları çığlık sesleri
Karanlığın gölgesiz askerleri
Aldılar ışık saçan ne varsa
Ateşlere karanlık üflediler
Bitti artık horoz sesleri
Güneşi yasak ettiler
Şarkımızı haram ettiler
Özümüzü tükettiler
Karanlığın korkak askerleri

1. ÇÖP

Karanlıkta kibrit kutusunun sesi. Sesin, sessizliği bölen keyfi.

KADIN – Etimi aldı, bir kutu kibrit verdi karşılığında... Sanki

bedelini istermişim, sanki bunu her kahrolası günde yapmıyorlarmış gibi. Korkaklar! (*Sessizlik...*) Şimdi yaksam mı? Usandım karanlıktan... Yoruldum... O kadar çok özledim ki rengini, sesini, sıcaklığını... Sabaha yetişmez bu kadarı. Sabah mı? Beklesem biraz daha... Kuzumu almasaydı kara hastalık, o da olsaydı, görseydi... (*Kibrit kutusunu açar, dikkatlice tuttuğu kibrit çöpünü yine aynı dikkatle yakar. Yüzündeki aydınlık özlemi tarifsiz...*) O kadar çok özledim ki, sarsam avuçlarımla, tutuşsam ben de.

AĞIT

Küçücüktü daha oy
Işıklıydı gözü oy
Kara hastalığın ateşiyle yandı
Kavruldu ciğeri soluksuz kaldı
Doymak nedir bilmeden oy
Gömüldü kara balçıga oy

2. ÇÖP

Karanlık, sessizlik.

KADIN – Karanlık başladığından beri... Kaç ay, yıl, gün... Offf! (*Aceleyle bir kibrit çöpü çıkarıp yakar*) Çok güzel... Bulutsuz bir günün sabahında, güneşin gözümü kamaştırdığı o ilk an kadar güzelsin. Şimdi şu halimi görseler. Kaç kişi kaldı ki görebilecek? Hem de burada, bu haldeyken... Kimsem kalmadı ki. Kimsenin, hiç kimsesi kalmadı ki. Korkaklar! Kendimle konuşmak için bile sen lazımmışsın. Konuşmak? Basit kelimeler var artık. İsteyen, emreden, hükmeden... Bağırtilar! Buyruklar! Sönme ne olursun... (*Kibrit çöpünün sönüşüyle birlikte kadının acı iniltisi...*)

3. ÇÖP

Kibrit kutusunu açmak isterken elinden düşürür.

KADIN – Bir bu eksikti. Neredesin? Lanet... Lanet olsun! Yo

olmasın. (*Kahkahayla...*) Bu büyük lanetimizin üstüne, şu an nedir ki? Hah, işte buradasın. Gel bakalım küçük kutucuk. Yasaklı kutucuk... (*Bir kibrit çöpü yakar*) İşte... Sen yasaksın biliyor musun? Ben de inanamıyorum hâlâ, ama öyle... Söyledikleri kadar tehlikeli misin? "Ateş, o kadar değerli olsa idi, günahkâr ruhlarımızın cezaevi ateşten olmazdı!" diyorlar. Sahiden öyle mi, çok merak ediyorum...

Yanan kibrit çöpünü avcunun içine sıkıştırıp, sönene değin, bir canlının ölümünü inceler gibi izler.

4. ÇÖP

Karanlık, sessizlik. Bir kibrit çöpü çıkarır, yakmaz. Sessizlik.

KADIN – Sana kavuşmak için benim başıma gelen hiçbir şey, biliyor musun kutucuk? Daha ağır bedelleri var. Kendini unutmak gibi mesela... (*Kibrit çöpünü yakar*) Acıya dayanamıyorsan yok sana ateş. Unutmayı beceremiyorsan, unutmanın acısına dayanamıyorsan... Her şeyi unutmalsın! Baharı, çiçekleri, rüzgardaki ıslak yaprak kokusunu... Evet kokuları... Işığın, güneşin, aydınlığın kokusu... Ateşte pişen aşın kokusu... Lambalar? Mumlar? Hepsinin topladılar! Her şeyimizi aldılar! Çırallar, fenerler, kitaplar... Elektrik? (*Kahkahayla...*) Hepsi uçtu, havaya uçtu! Bom bom bom bom! (*Türkünün ortasında bir kibrit çöpü daha yakacak.*

ÖLÜLERİN TÜRKÜSÜ

El ele çıkmıştık yola
Kimimiz tanklarda, yayaydı kimi
Çantamızda aş, dilimizde aşk
Kazanmaya olan aşkımızla
Dövüştük hiç durmadan
Ölenleri umursamadan

5. ÇÖP

KADIN – Yüreğiyle görenin, yokmuş ateşe de, ışığı da ihtiyacı. Görmek dediğin nedir ki? Zaten bir gün yok olup gidecek "şey"ler

bunlar. Kurtuluş, aydınlanmakta... Derinlerde aranmalı, içimizde, aklımızın en kuytu köşelerinde gizli olanda... Nedir o? ‘Gerçek’ aydınlık... Gözle görünmeyen, dokunulamayan. Ta içimizde bir yerlerdeymiş-miş-muşşş...

6. ÇÖP

Sakince bir kibrit çöpü yakar.

KADIN – Artık gözlerine ihtiyaçları yok-muş... Sıraya girdiler. İnanamadım... Zaten karanlıklarda yaşayanlar gözlerini bağlatmak için sıraya girdiler... Korkunçtu! Sonra da şatafatlı törenlerle gözlerini dağlatanlara “gölgesizler” dediler. Artık kör ve askerdiler. Bu kahrolası karanlığın “aydınlanmış” askerleri... Meydanlarda ateşler son kez yandı. “Işık kalpleri çalar, ateş aklımızı çeler”miş. Öyle misin gerçekten? Galiba öylesin. Yıllar oldu bu kadar uzun görmemiştım, merakım da özlemim de geçmişti neredeyse. Ya şimdi? Sönmesen, hiç sönmesen! (*Kibrit sönmeden bir çöp daha çıkarmak isterken çöpler yere saçılır*) Hay...

7. ÇÖP

Yerden bulabildiği ilk kibrit çöpünü yakar.

KADIN – Sakin olmalıyım. Telaş yok! Evet, görüyorum sizi. Bir göze sahip olmak güzel şey... (*Kibrit çöplerini dikkatli bir biçimde toplar*) Tamam işte, hepiniz buradasınız.

8. ÇÖP

Karanlık, sessizlik.

KADIN – Bir çöp, diğer çöpleri aydınlatmak için yandı. (*Sessizlik*) Son savaştta... Savaş... Ölüler... Milyonlarcası! Beden yığınları... Gerçek için savaşılanlar... (*Bir kibrit çöpü yakıp, ateşe odaklanır*) Nasıl alışı ki, özü ateşten olanlar karanlığa? Masallara dönüşmüş anılarımız, yıldızların yanıp sönen ışıklarıyla dolu. Artık görünmeyen yıldızlar... Evrenin küçücük birer zerresiyiz biz de, öyle değil mi? Seninle ben, yıldızlar gibi... Sonsuz boşlukta savrulan toz zerrelere gibi. Güneşten gelen, gökten düşen... Homurdanan bulutların ateşten kırbaçıydın ilk önce. Ya şimdi? (*İçinde “güneş” geçen belli belirsiz bir şarkı dizesi mırıldanır.*)

9. ÇÖP

Karanlıkta kibrit kutusunun melodik şıkırtısı.

KADIN – Güneş! Güneş! Güneş! Güneş? Güneşli günler... (***Bir kibrit çöpü yakıp dikkatlice etrafını inceler***) Karanlığa alıştıkça korkular azalır mı? Azalmadı. Hatta aklını kaçıranlar oldu. Belki de hepimiz... (***Durur, dizlerinin üzerine çöker***) Korkuları arttıkça koyulaştırdılar karanlığı. Sonu yokmuş... Durmadılar. Gökyüzünü bile kapkara boyadılar. (***Sinirleri bozulmuş bir kahkahayla***) Gökyüzü boyanır mı hiç? Boyadılar! Göğe uzanan bacalardan hiç durmadan tüten karanlık çiçeği tozları...

10. ÇÖP

Bir kibrit çöpü yakar.

KADIN – Karanlık çiçeği tozu... Çiçek açmayan arsız, dikenli bir sarmaşık. Kutsal-mış. Ateşlerimizi söndürmeden önce her yana karanlık üflediler. Karanlık üfleyiciler... Hayatta kalanların binlercesi, biz şaşkındık... Olan bitene bakıyor, ama sanki görmüyorduk... Güneş yüzünü gösteremiyordu artık. Kara bulutlar... Yağmur kapkara zift gibi iniyordu yere. Onlarsa höykürüyordu gökyüzüne doğru. Zafer kutlar gibi... İnanamadım. İnanamadık. Belki de zorunlu döngüye körü körüne bağlanmaktan...

Ateş sönene kadar sessizlik...

11. ÇÖP

KADIN – (***Karanlıkla kavga ediyor***) Nefret ediyorum! Bıktım artık! Usandım! Bittim, anlıyor musun? Seni istemiyorum artık! Bit! Bit artık! Yeter! Yeter, yeter, yeter... (***Sayıklar gibi***) Çıkarın beni buradan, desem... Dışarısı da aynı. Uçsuz bucaksız karanlık bir zindanda yaşıyoruz... (***Aceleyle bir kibrit çöpü yakar***) Biliyor musun neden buradayım? Çünkü geçen gün ateş çaldım. Evet, gerçekten. Ateş çaldığım için, bu şafaktan sonra gözlerim dağılacak. İnanabiliyor musun? Ben hâlâ inanamıyorum, hâlâ... Şafak dediğime bakma, kısacık süren bir alacakaranlık sadece. (***Sessizlik***) Ateşsiz aş pişer mi? Ocağı tütmeyen ev yaşar mı? Yaşıyor muyuz? Yaşıyor muyum? Bilemiyorum! Yoruldum... Sönme! Bak

senin sonun var. Ya bu kahrolası karanlığın? (*Sessizlik*) Üzerinde durduğumuz bilyeyi avucuyla sımsıkı kapatmış sanki biri. Parmakları yorulup aralansa da, ışık vursa yüzümüze diye...

12. ÇÖP

Karanlık, sessizlik.

KADIN – Yasak, yasak, yasak... İnanamadım. Bu kadarını aklım almıyordu ki... (*Bir kibrit çöpü yakar*) Güneşli şarkılar, kitaplar, masallar hepsi yasak! Varsa yoksa karanlık övücülerin hırıltılı nakaratları. Karanlık övücüleri... Korku dolu, hep ölümle biten, ölümü kutsayan sözler. Karanlığa karşı savaşanlara karşı, savaşırken ölümü kutsayan. Savaşa karşı savaşanlara karşı savaşanlar... Bu evrende olmayan o büyük, kutsal, sonsuz aydınlığa kavuşmak için savaşanlar... Işık vaat ediyorlar, sonsuz ışığa kavuşmak. Burada koşulsuz hizmet edene, oralarda bir yerlerde... Deli saçması. (*Sessizlik*) Buradaki her şeyi kışkırtacak kadar güzel-miş. Kışkırılacak ne kaldıysa... (*Sessizlik*) Artık bizim cennetimiz bir kibrit çöpünün aydınlattığı yer kadar.

13. ÇÖP

Hırsla bir kibrit çöpü yakar. Bir süre çöpleri peş peşe yakacaktır.

KADIN – Tenim alıştı şimdi, gözüm alıştı şuncacık ışığa. Nasıl vazgeçer insan? Bile isteye hem de. Nasıl! Nasıl? Bazen düşünüyorum da, yaşayıp giderken, sessizce, kıyısında... Kenarda bir yerlerde izleyerek sadece... Olanlara da olabileceklere de inanmadan, inanmadan... Karanlık bir düş gibi. Güneşin her sabah, ateşin her daim bizimle olacağına koşulsuz inanarak... Biz ve tüm canlılar için, kaç bin yıldır. Zamanın en başından beri... Bu hep böyleydi. Güneşin döngüsüne karşı durulabilir mi? Durdular... (*Sessizlik*)

14. ÇÖP

KADIN – Zaman dediğin kelebek misali... Hatıralarımız, gün batımında gözden kaybolmaya başlayan büyük ormanlara

benziyor. Karanlık çökünce, binlerce ağaçtan geriye sadece görebildiklerimiz kalır. Orada bir orman olduğunu bilirsin, ama göremezsin... (*Sessizlik*) Hâlâ varmış, hâlâ güneşin doğduğu yerler varmış. Bilmiyorum... Herkes kalakaldı olduğu yerde. Bu karanlıkta, yaşadığın yer kadarını biliyorsun. Ezberleyebildiğin kadarını... Daha ötesi belirsiz bir bulmaca, tuzaklarla dolu bir labirent gibi. Burnumuzun ucunu dahi göremezken... (*Sessizlik*) Gidenlerin hiçbirisi bir daha dönmedi.

15. ÇÖP

KADIN – Karanlığın zorbalığından, unuttuk aydınlığın yumuşaklığını... (*Sessizlik*) Ateşe alıştıkça zihnim de berraklaşıyor sanki. Nasıl başladığını anımsıyorum. Pikniğe gitmiştik, büyük savaş başlamadan birkaç hafta önceydi. Aslında uzaklarda patlamalar oluyordu, buraları henüz sakindi. Güneşin tenime dokunuşunu anımsıyorum şimdi. Dün gibi taze, sıcak... Bizimle ne ilgisi var demişti. Daha yeni evlenmiştik. Bizimle ilgisi yok muydu? Var mıydı? Ama o öldü, yavrum karanlığa doğdu, hiç ışık görmeden... İkisi de, tüm sevdiklerim gibi, kara balçığın koynuna gömülü şimdi...

16. ÇÖP

KADIN – Ateş, kalbi de ısıtıyor. Coşku veriyor... Işığa alıştıkça zihnimde renk cümbüşü başlıyor sanki...

BULUTUN ŞARKISI

Birazdan geçer giderim
Kalıcı değilim buralarda
Azıcık yağar geçerim
Sebebim kavuşmak toprağa
Hop terelelli ıslatırım
Kaç terelelli ıslatırım

17. ÇÖP

KADIN – Savaştan sonra ilk zamanlar, henüz karanlık başlamamıştı daha, yağmur suları biriktirirdik. Yıkanırdık, yumuşacık

olurdu saçlarımız. Çiçeklerimiz vardı, bütün o yıkıma, yangına, acıya rağmen... Şimdi daha iyi anlıyorum, biz kabullenmiştik ama doğa direniyordu. Yağmurdan hemen sonra pırıl pırıl parlardı, elmaslar saçılırdı sanki yeryüzüne. Harabeye dönmüş binalardan damlayan suların pırlıltısı... Hele ki deniz. Denizi... Gök mavi-siyle deniz mavisinin birleştiği çizgi... Dalgaların sesini tuttum en çok aklımda. İyi geliyor... Şimdi ışıkla birleşince daha güzel, daha net...

18. ÇÖP

Dalga seslerini duyumsarken gözünü kapadığını fark eder.

KADIN – Işığı bol buldum ya, gözlerimi kapıyorum iyi mi? (*Kahkaha atar*) Konuşmak, anlatmak güzelmış. Kendimle olsa bile... Dalgaların sesi, çakıl taşlarının birbirleriyle kucaklaşırken cıvıldaşmaları... Aaa, deniz feneri... Sadece bir kez görmüştüm yanarken. Muhteşemdi... Ateş böcekleri, evet... Çin fenerleri salmışlardı gökyüzüne, hatırlıyorum. Işıklı caddeler... Havai fişekler! (*Sessizlik*) Ay ışığını severdim en çok. Dolunay... Denizle kucaklaştığında suyun üstünde zıplaşan ışıklar... Gülümseme gibiydi. Deniz daha dalgalıysa, kahkaha... (*Kibrit çöpü sönerken yüzüne yapışan gülümseme de söner.*)

19, 20 ve 21. ÇÖP

Karanlık, sessizlik. Üç kibrit çöpünü birden yakar.

KADIN – Huvvv... Büyük! Çok güzel oldu... Hepsini birden mi yaksam? Yo, hayır saçmalama. Ateşin coşkusuna kapılıp... Şu güzelliğin keyfini çıkarmalı. (*Bir süre sessizce ateşi izler. Sönme-ye yakın bir kibrit çöpü daha çıkarırken*) Geçenler de bir kadın sokakta bağırarak bir şeyler anlatıyordu. Gölgesizler gelip onu götürene değin bağırırdı.

22. ÇÖP

Elinde beklettiği kibrit çöpünü yakar.

KADIN – Bir gün diyordu, küçük bir ateş öylesine büyüyecek ki... Ateşe koşanları tutuşturacak kadar büyüyecek. Ateş dev bir ejderhaya dönüşecek. Karanlık üfleyenlere karşı, ateş... Ejderin

ateşinden yayılan ışık tüm yüzleri aydınlatacak. Korkaklar bile aydınlanacak! *(Sessizlik)* Aydınlığın ne olduğunu bilmeyen, aramaz ki ışığı, hissetmez... Ama bir kez olsa bile görünce, minicik bir zerresi dahi gönlüne düşünce, artık onsuz yapamaz. Tutkuyla bağlanır aydınlığa. Önce, renkleri görür. Renkler... *(Sessizlik)* İnsan, ateş yakan... Işıksız, ateşsiz, renksiz, karanlıkta yapamaz... Ölür insan! Yavaş yavaş ölür...

23. ÇÖP

Bir melodi mırıldanıp dans ederek, dans bitene değin peş peşe çöp yakarak...

KADIN – Gölgele ne kadar da güzel... Benimle uyum içinde, ışıktan ve benden doğan...

24. ÇÖP

KADIN – Uçmak ya da yüzmek gibi... Ya boşluğa hükmetmeli, ya da içinde kaybolmalı. Hangisidir tercihin...

25. ÇÖP

KADIN – Hatırlıyorum... Eski bir masalda; Işığın çocuklarıydık biz, güneşin oğulları ve kızları... Bir başkasından aklımda kalan; Işık karanlığın çocuğudur, karanlık da ışığın. Güneş, güneşimiz... Yıldızlardan bir yıldız sadece. Öyleyse, düşünsenize evrendeki güneşleri ve onlara umutla bakan gözlerin sayısını...

Elindeki kibrit çöpünün sönmesine yakın birdenbire durur. Parmak uçları yanana kadar bekler ateşin sonunu. Acıya tepkisi yok gibidir.

26. ÇÖP

Karanlık, sessizlik. Kibrit kutusunu kontrol eder gibi birkaç kez sallayıp, bir çöp çıkarıp yakar.

KADIN – Bir sürü anı, görüntü zihnime akıyor şimdi. Bölük pörçük... Gülen yüzler... Çizgileri olan... Yaşlı, genç, esmer ya da kumral... Utanarak kızaran... Pembe yanaklı çocuklar... Oradan oraya koşuşturup terleyen çocuklar... Uğurböceği tokalar...

*Dışarıdan gelen sesle birlikte kibrit çöpünü söndürür. Uzak-
tan yakına, sonra tekrar uzağa doğru yönelen bir grup gölge-
sizin uygun adım yürüme sesi.*

27. ÇÖP

*Bir kibrit çöpü yakıp, yarım kalan çöpü de tutuşturarak
dizlerini karnına çekip yere yatar. Belli belirsiz bir ninni
mırıldanır.*

NİNİNİ

Taze çimen kokusuyduk
Rüzgâra karışır savrulurduk
Diyardan diyara eserek
Ağlayan çocukları avuturduk
Balık olduk bazen
Akıntılarda yüzen
Uçurtma olduk bazen
Rüzgârlarla yükselen
Kızıl şarap tortusuyduk
Aşkla karışır yoğrulurduk
Diyardan diyara geçerek
Yaralı yüreklere dokunurduk

Kibrit çöpünün sönüşüyle uyku, müzik ve karanlık.

28. ÇÖP

*Çılgık atarak uyanır. İlk işi kibrit kutusunu aramak olur.
Aceleyle bir kibrit çöpü yakar.*

KADIN – Şimdi anladım! Gözlerim dağlanmadan önce... Çün-
kü bunu hemen yapsalardı benim için pek fark etmeyecekti. Ma-
dem daha ikinci günden ateş çaldın, al da ateşin tadını çıkar...
Şimdi daha zor gelecek. Işığa alıştıkça daha da zor olacak! Kor-
kaklar! Kahrolası korkaklar! (*Sessizlik*) Bir kıvılcımla başladı her
şey, yine bir kıvılcımla sona erecek... (*Ağlamaya başlar*) Neden
böyle oldu? Kahretsin! Kahrolsun her şey! (*Gülmeye başlar*) Daha
ne kadar kahrolabileceksek! (*Sessizlik*)

29. ÇÖP

Karanlık.

KADIN – Güneş balçıkla sıvanamaz-mış... (*Bir kibrit çöpü yakar*) Unuttuk, unuttular. O kadar çok anlattılar ki... Karanlık övücüler... Aydınlığın, o altın sarısı aydınlığın, şarkıları çınladı her gün. Şiirleri okundu, methiyeler dizildi bu hiç bilmediğimiz “aydınlığa”. Karanlık üfleyenler törensi kutlamalarla, başladı her yanı kara kapkara çiçek tozlarıyla boyamaya... (*Sessizlik*) Ateşin kardeşi dediler kadınlara, çocuklar da ateşten doğanlar. Günaha en yakın olanlar... Önce büyük meydanlar, caddeler, sonra da sokaklar yasaklandı. Yaşı gelen çocukları toplayıp götürdüler... Nereye? Haykırışlar, ağıtlar... Günlerce sürdü. (*Sessizlik*)

30. ÇÖP

Bir kibrit çöpü yakar.

KADIN – Ağlamaya devam edenler, “aydınlığın huzurunu bozmaktan” susturuldu! Büyük bir şaka gibi... (*Sessizlik*) Aşımız; hiç görmediğimiz sofraların artığı, suyumuz; hiç bilmediğimiz bedenlerin kiri... Karanlığı, onların deyişiyle “gerçek aydınlığı” en çok övenin, evinde ışığı var. Koyu perdelerin, kapkara camların arkasında saklı. Ateş ve ışık onları etkilemez-miş. Şeytan yüreklerine dokunamayacak kadar acizmiş onların karşısında. Biz? Bizse şeytana teslim olmuşuz. Arınmalıymış, teslim olmalıymışız. Çünkü, zaten yenil-mişiz. Uyumlu olanlara, boyun eğenlere ateşi görebilecekleri yerlerde iş var. Ne kadar hizmet, o kadar ışık... (*Sessizlik*) Ateşe doğru uçup, yanan pervaneler kadar saf-mışız...

31. ÇÖP

KADIN – Kapkara giysiler giydirdiler üzerimize, içinde kaybolduğumuz, boğulduğumuz... Hem bu karanlıkta pembe ya da sarı olsa ne fark ederdi ki? (*Sessizlik. Bir kibrit çöpü yakar*) Karanlıkta ne kadar da iyi görebildiğiyle, hayatını normalmiş gibi sürdürebildiğiyle övünenlere ne demeli? (*Sessizlik*) Karanlık, yüzme bilmeyenin denizde boğulması gibi. Çekip duruyor derinlerine,

cırpındıkça daha da koyulaşıyor... Korku... Offf... (*Sessizlik*) Karanlık çiçekleri, diğer tüm bitkileri boğdu. Koskoca ağaçları bile... (*Sessizlik*) Aslında biliyorum... Dışarıda kalan bütün herkesi toplamak için, şu tepeye büyükçe bir ateş yakmak yeter. Işığa uçuşan kelebekler gibi... Heyyy!

32. ÇÖP

Bir kibrit çöpü yakar. Yaktığı kibrit çöpünü bayrak gibi tutup, tören adımlarıyla...

KADIN – Ateşe üşüşmek böceklerin harcı! O aydınlık içimizde, ve onu bizden başkası göremez – mişşş...

AYDINLIĞA ÇAĞRI

Bizimle gel, bizimle yürü
Bu sahtelikten öteye
Bizimle gel, bizimle yürü
Yeryüzünden daha güzele
Gel beraber olalım
Aydınlığa kavuşalım
Işık aşkıyla azanlara
Birlikte hesap soralım

33. ÇÖP

Bir kibrit çöpü yakar.

KADIN – Bunun gibi onlarca, belki yüzlerce... Korkularıyla yarattıkları karanlıktan da korkuyorlar. (*İçinde tutamadığı bir kahkaha patlatır*) Ben artık korkmuyorum. Sadece alıştığımdan değil, karanlığın içinde ne olduğunu bildiğimden. Ama onlar bilmiyor... İnsan yaşadığı, dokunduğu yeri bilir... Şimdi artık görmediğimiz güneşten doğmuştu her şey... Güneş umut... Güneş sıcak... Güneş ana... Güneş... Güneş en büyük düşmanları artık... (*Sessizlik*)

34. ÇÖP

Sönmek üzere olan çöple yeni bir çöp yakar.

KADIN – İnsan en çok da aydınlığa acıkmış, kör karanlıkta kalınca anladım. Sadece ben mi? O gün, yani ateş çaldığım o gün, işe yeni gelen herkes ışıktan alamıyordu gözlerini. Sessizce ağlayanlar... Bense ışıktan çok, gölgelere bakıyordum. Büyüyen küçülen, dalgalanan gölgeler. Yaşıyor olduğunu hissediyorsun... Küçük bir çocukken kendi gölgemi yakalamaya çalışırdım. Benden ayrı, başka bir şeymiş gibiydi. (*Sessizlik*) Büyük bir gölgenin içinde yaşıyoruz şimdi. Gölgesiz gölgeler gibi... Her yer ıslak, balçık... Vıcık vıcık, yapış yapış...

Dışarıdan gelen, bir çeşit siren sesi.

35. ÇÖP

Karanlık, sessizlik.

KADIN – Anons yakın... (*Bir kibrit çöpü yakar*) Birkaç saat sonra artık ışığı göremeyeceğim. Gözlerimi alacaklar. (*Sessizlik*) Sonra birileri daha ateş çalacak. Birileri daha ejderhalardan söz edecek. Birileri daha güneşli masallar anlatacak. Birileri daha... (*Sessizlik*) Savaşta herkes birbirini öldürdü. Öldürmekten yorulana kadar öldürdü. Savaşın sonuna gelindiğinde bunlar yıkıntıların üzerinden seslendiler... Yeni bir dünya vaat ettiler, yeni bir evren... Yeni, yeni, yeni... Kimsenin görmediği, bilmediği... İnsanlık bu yıkıntıların altında kalmıştı, kaybetmişti... Destekleyenler, karşı çıkanlar... Derken yeni bir savaş başladı. Yıkıntılar da yıkıldı. Ölenler bir kez daha öldü. Ağlayanlar ağlamaya devam etti, gülenler gülmeye... Ama karanlık arttı, sürekli ve hiç durmadan...

36. ÇÖP

Bir kibrit çöpü yakar.

KADIN – Büyük ve uzak evlerinde, saraylarında yaşayanlar hâlâ aynı yerdeler. Ateş, aş ve hüküm sahipleri. Onların sadece duvarları yükseldi, yüksekten de öte... (*Sessizlik*) Gizli gizli ateşler sakladık, közler, fenerler... Bir çırpıda topladılar. Bilemedik kıymetini...

Hoyratçaydı her şey. Sesimiz çıkmıyordu sanki. İnanamıyorduk ki! Nasıl inanabilirsin ki? Bu, deli saçması... Bu akıl almazlığa... Bu... Bu... (*Susar, sessizlik.*)

37. ÇÖP

Sönmek üzere olan çöple yeni bir çöp yakar.

KADIN – Sınırlar bize var, onlara yok. Hepsi gitti, göçtüler başka diyarlara kurdu, kuşu... Karafatmalar, sülükler, çıyanlar hariç. Onlara gün doğdu, palazlandılar. Aş eksildi, onlar arttı... Çekilen kanımızın sonu da sülüklere kaldı. Karanlık çiçeği... Onların “aydınlık otu” dediği, dokunulmaz yuvaları oldu. Üredikçe ürediler... Tiksinti, yerini umursamazlığa bıraktı, sonra alışkanlığa, sonra da bir tür birlikte yaşam kültürü... (*Kahkaha*) Sülükler ve çıyanlarla birlikte... Kültür? Saçmaladım iyice. Korkak sülükler! (*Ateşle kendini incelemeye başlar.*)

38. ÇÖP

Diğer çöp sönmeden yenisini yakar ve kendini incelemeye devam eder. Ayak bileğinden bir sülük çıkartır.

KADIN – Merhaba. Doymadın mı daha? Neden bırakıp gitmiyorsun? (*Sülüğü atar*) Karanlık iyileştirir mi? Yani karanlığa “aydınlık” demekle, “karanlık” aydınlık olmuyor ki. “Onlar ki kalpleriyle görenlerdir ve yoktur başka bir ışığa ihtiyaçları”. Bizden mi söz ediyor? Öyleyse neden çıldırasıya istiyorum güneşi? Ben, o ben değil miyim? Bahsedilen, ben değil miyim? Oraya ait değil miyim? Öyle değilse nereye? Şimdi, şu an ben buradayım, birazdan gözlerim dağlanacak! Koyu kapkalın perdelerin arkasında, ateş başında oturanlar? Onlar kim? Ben kimim?

39. ÇÖP

Bir kibrit çöpü yakar.

KADIN – Bir gelse o an. Zincirli şu kapının kilidi bir açılrsa. Şu tekinsiz ayaz geçsin artık. Maviye dönse bu karanlık korku. Hele ki çiçekler açsa. Yemişler eskisi gibi olgunlaşsa. Kara bulutları yırtıp

gülümsese ya artık güneş. Sımsıkı sarılsa gidenler... Bir geçse taşıyamadığım başımın ağrısı. Şu toz duman dağılsa artık. Dağılsa da görebilsek, yeşilin türlü tonlarını, bembeyaz bir papatyanın...

ANONS – Dikkat, dikkat! Eyyy yeniden aydınlanmış yürekler. Yüreği aydınlık insanlar. Ana rahminin karanlık korunağında olgunlaşıp, içindeki ışıkla var olanlar. Yeryüzünün sahte ateşine aldanmayanlar. Şafakta dışarıda olmak yasak! Şafak vaktine uymak, şeytanın çağrısıdır. O çağrıya uymayın. Dışarıda olmak yasak! Dikkat, dikkat!

40. ÇÖP

Bir kibrit çöpü yakar.

KADIN – Ey karanlık, bit artık! İçimizi kuşkuyla kemirdiğin yetmez mi? Her çitirtıda kulak kesilmeler bitmez mi? Korkularımızla sınılandığımız. El yordamıyla yol aldığımız. Bakıp da göremediğimiz. Duyup da bilemediğimiz. Bizi esir alan karanlık! Tut-saklığımız yetmez mi? Bit artık! (*Sessizlik*) Evet, küçük ışık... Son kez göreceğim gözlerim parlak renklerini. Son bir kez daha, daha az korkacağım. Son kez...

41. ÇÖP

KADIN – Son çöp... (*Son kibrit çöpünü yakar, heyecanla anlatır. Kibrit çöpünün sönmelerini beklemeden kibrit kutusunu da tutuşturacaktır*) Duydum, dışarıda bir yerlerde hâlâ savaşanlar varmış gökyüzünün mavisi için. Onları tanıyan biri anlatmıştı, hatırlıyorum şimdi... Karanlık bir gecede küçük bir kıvılcım kalmış, koskoca ateşten geriye. Küçücük, minicik bir köz. Rüzgâr daha bir şiddetlenmiş. Karanlık iyice artmış, yanan odunların ateş dansı bitince. Korkmuş küçük kıvılcım. “Eyvah!” demiş, “Bu sert rüzgâr söndürür beni”. Rüzgâr bir esmeyle harlamış, içini delip geçmiş küçük kıvılcımın. Sonra yükseltmiş onu havaya doğru, savurmuş zifiri karanlığın bilinmezliğine. Kıvılcım, daha da küçülmüş, küçülmüş, küçülmüş... Artık yok oluyorum diye ağlayıp yıldız atalarıyla vedalaşacakken, kendini yumuşacık kuru otların kucağında buluvermiş. Önce incecik bir duman belirmiş, sonra kendi çeperinden gitgide büyüyen gövdesine şaşkınlıkla

bakakalmış. Gülmeye başlamış, gülüşü çatırdayarak büyümüş. Öyle büyümüş ki önce ateşe, sonra yangına, çatırdayan gülüşü de kocaman bir kahkahaya dönüşerek aydınlatmış zifiri karanlığı. *(Karanlıkta uzun uzadıya kahkaha...)*

Müzikle beraber sahne ve seyirci ışıkları yanar.

OYUNCU – Şimdi ışık, biraz daha ışık!

SON

Güce tapınan "sanat", sistemin çarkları içinde yok oldu, yine olacaktır.

Oysa değiştirme mücadelesinin içinde bir nefer, aşkın ve hayatın senfonisi olan sanat, yarına kalandır.

Elinizde tuttuğunuz kitabın içinde bir üçleme var.

Tam da bu değiştirme mücadelesine katkı koymak için yazılmış üç tane iç içe geçmiş oyun.

Tiyatro hayatımızın en temel sorunlarından biri olan "metin eksikliği" için bir adım...

Orhan Aydın